

IES MADINA MAYURQA

PROGRAMACIÓ DEL SUBDEPARTAMENT D'ECONOMIA

CURS 2018-2019

Índex de continguts

ORGANITZACIÓ DEL DEPARTAMENT	5
PROGRAMACIÓ D'ESO	6
Matèria: INICIACIÓ A L'ACTIVITAT EMPRENEDORA I EMPRESARIAL	6
Justificació	6
Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències	7
Objectius específics	10
Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable	12
Temporalització	25
Metodologia	26
Materials i recursos didàctics	27
Procediment d'avaluació i criteris de qualificació	28
Criteris de recuperació	28
Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge	29
Activitats complementàries i extraescolars.	29
11.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris	31
Matèria: ECONOMIA	32
1. Justificació.	32
2. Objectius específics.	35
CONTINGUTS, CRITERIS D'AVALUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES	36
4. Temporalització	46

5. Metodologia	48
6. Materials i recursos didàctics	48
7- Procediments d'avaluació i criteris de qualificació	48
8. Criteris de recuperació.	50
9. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge	50
10. Activitats complementàries i extraescolars.	50
11.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris	51
PROGRAMACIÓ DE BATXILLERAT	52
Matèria: ECONOMIA	52
1. Justificació.	52
2. Objectius Específics	53
3. Continguts/ criteris d'avaluació/ estàndards d'avaluació avaluables.	54
4. Temporalització	67
5. Metodologia	68
6. Materials i recursos didàctics	68
7- Procediments d'avaluació i criteris de qualificació	68
8. Criteris de recuperació.	69
9. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge	70
10. Activitats complementàries i extraescolars.	70
11.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris	71
SEGON DE BATXILLERAT	72
Matèria: ECONOMIA DE L'EMPRESA	72

1. Justificació.	72
2. Objectius específics	73
3. Continguts per a Unitats Didàctiques.	74
4. Temporització.	83
5. Metodologia	84
6. Material i recursos didàctics.	85
8. Criteris de recuperació.	86
9. Avaluació del procés ensenyament-aprenentatge.	87
10. Activitats complementàries i extraescolars.	87
Matèria: FONAMENTS D'ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ D'EMPRESES	88
1. Justificació	88
2. Objectius específics	88
3. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable	89
4. Temporalització	95
5. Metodologia	97
6. Materials i recursos didàctics	97
7. Procediment d'avaluació del i criteris de qualificació	98
8. Criteris de recuperació	99
9. Avaluació del procés ensenyament-aprenentatge.	99
10. Activitats complementàries i extraescolars.	99
11.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris	100
Estratègies d'animació a la lectura i desenvolupament de l'expressió oral i escrita	101

ORGANITZACIÓ DEL DEPARTAMENT

Composició del departament i assignació de matèries i cursos

	Departament	Matèria/es impartides	Curs i grup
Francisca Arbós Mir / Catalina Pilar Oliver Rosselló	Subdepartament d'Economia	Economia	4ESO. 2 grups
		Economia	1Batx. 1 grup
		Economia de l'empresa	2Batx 2 grups
Alejandro Benito Claramunt (Cap del departament)	Subdepartament d'Economia	Economia	4ESO. 1 grup
		Economia	1Batx. 3 grups
		Fonaments d'administració i gestió	2Batx 1 grup

Alexandre Seguí Coll	Ciències socials	Iniciació a l'Activitat Emprenedora Empresarial	4ESO 1 grup
----------------------	------------------	---	-------------

PROGRAMACIÓ D'ESO

Matèria: INICIACIÓ A L'ACTIVITAT EMPRENEDORA I EMPRESARIAL

Justificació

El Pla d'Acció sobre Emprenedoria 2020 de la UE argumenta que els joves que es beneficien de l'aprenentatge de l'emprenedoria desenvolupen coneixements empresarials juntament amb aptituds i actituds essencials com ara la creativitat, la iniciativa, la tenacitat, el treball en equip, el coneixement del risc i el sentit de la responsabilitat.

L'educació emprenedora no s'ha de confondre amb estudis d'empresa i economia, ja que el seu objectiu principal és promoure la creativitat, la innovació i l'autoocupació: "Emprendre és una mica més que posar en marxa una empresa"

Iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial és una matèria adreçada als ensenyament aplicats per fomentar l'educació per a la iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial, amb la qual el professor de les especialitats d'economia, formació i orientació laboral, i organització i gestió comercial passa a ser el responsable de dissenyar activitats d'aprenentatge d'educació emprenedora i financera d'acord amb els objectius, els continguts, els estàndards d'aprenentatge avaluable, els criteris d'avaluació i la metodologia didàctica que fixa el currículum

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial dins l'educació secundària obligatòria suposa, per primera vegada, la incorporació d'un conjunt de continguts prou amplis i específics de la ciència econòmica dins l'etapa secundària obligatòria del sistema educatiu per assolir les competències que defineix el currículum. Per fer-ho, hem de valorar les possibilitats d'aquesta ciència en la consecució d'aquestes que li reconeix el currículum.

El caràcter excessivament *positiu* que sempre ha demostrat tenir la ciència econòmica per desenvolupar les seves teories suposa un repte per als professors encarregats del desenvolupament curricular d'aquesta matèria per dotar de coherència metodològica les seves propostes curriculars i, molt especialment, perquè aquestes s'enfoquin cap al desenvolupament de les competències que defineix el currículum.

Comunicació lingüística

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial emprà un vocabulari que es contextualitza primordialment dins l'entorn econòmic. És així que els alumnes aprenen a usar el llenguatge que regeixen les activitats econòmiques tant oralment com per escrit; per exemple, en la comunicació i la negociació amb els clients i proveïdors, però també en la feina en equip per relacionar-se amb els companys o en la redacció i l'exposició dels treballs d'aula.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic per descriure, interpretar i valorar diferents fenòmens en el seu context. Es contribueix a l'adquisició d'aquesta competència mitjançant la realització d'un petit estudi de viabilitat financera o l'estudi del funcionament bàsic d'alguns impostos.

Competència digital

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fa servir de manera general en les seves propostes els mateixos entorns digitals i telemàtics que utilitza l'entorn econòmic que vol estudiar. És així que els alumnes aprenen a dominar-los i augmenten la seva competència tecnològica a l'hora de participar de l'entorn com a subjectes econòmics. En concret, es potencia la investigació amb mitjans telemàtics de diferents àrees d'activitat professional i les passes necessàries per posar en marxa una empresa, així com amb l'ús de programes de gestió de clients i proveïdors.

Aprendre a aprendre

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fomenta activitats d'ensenyament-aprenentatge el més reals possibles; per la qual cosa els alumnes aprenen a indagar i a ser curiosos quan s'han d'enfrontar a continguts que necessiten ser abordats des de múltiples perspectives d'aprenentatge, no tan sols teòricament com, per exemple, en la planificació de projectes personals i professionals o en el projecte d'empresa.

Competències socials i cíviques

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fomenta la dimensió de la figura de l'emprenedor i l'empresari i incideix en la responsabilitat social de l'empresa. Els coneixements relacionats amb els drets, les obligacions, els sistemes de protecció dels treballadors i els valors relacionats amb la importància del sistema impositiu també contribueixen a l'adquisició d'aquesta competència.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fomenta l'esperit emprenedor en el sentit més ampli del terme, el qual, allunyat d'una concepció restrictiva i excessivament empresarial, possibilita que els alumnes aprenguin a ser autodisciplinats, innovadors, creatius i que aprenguin a assumir i gestionar riscos perquè els seus projectes puguin ser valorats positivament pel seu entorn.

Consciència i expressions culturals

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fomenta les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es contextualitzen dins l'entorn pròxim dels alumnes. És així com aprenen a respectar i fomentar totes les manifestacions de la cultura pròpia de les Illes Balears.

1. Objectius específics

1	Relacionar-se amb l'entorn econòmic com a subjecte i no com a objecte d'aquest entorn mitjançant l'assimilació progressiva del coneixement que vagi aprenent sobre el seu funcionament, així com incorporar el que aprengui a les seves relacions amb altres agents econòmics com a font de desenvolupament, tant de la seva autonomia personal com de la seva capacitat per liderar projectes que puguin ser percebuts com a valuosos pels altres.
---	---

2	Fomentar l'aplicació del pensament creatiu a l'hora de fer qualsevol proposta que s'hagi de valorar en el seu entorn econòmic i valorar-ne positivament la innovació, l'originalitat i la consistència.
3	Desenvolupar l'esperit emprenedor que tots tenim com a subjectes de l'entorn econòmic en el qual actuam mitjançant el descobriment de les nostres fortaleses i debilitats per, progressivament, augmentar la nostra competència emprenedora.
4	Impulsar petits projectes susceptibles de poder implementar-se en el seu entorn econòmic (com un projecte d'inserció laboral i un projecte de viabilitat econòmica d'una empresa) en els quals la creativitat i el rigor científic d'aquests projectes han de jugar un paper primordial al llarg de tot el procés de realització.
5	Identificar les diverses fonts de finançament internes i externes (com accionistes, inversos, micromecenatge o <i>crowdfunding</i> , ajudes, bancs, subvencions...), així com valorar la més adequada per a cada tipus i moment del cicle de vida de l'empresa.
6	Conèixer el funcionament bàsic dels intermediaris financers quan hem d'acudir a la cerca de finançament per a l'empresa, a través de l'estudi de casos pràctics senzills, reals i susceptibles de ser demandats.

2. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables

Quart d'ESO

	Títol i continguts	Criteris d'avaluació
	INTRODUCCIÓ. Es farà, a més a més del currículum específic de l'assignatura, una introducció als aspectes bàsics de l'educació financera (consum intel·ligent, estalvi, pressupost personal, seguretat financera, diners en efectiu, comptes bancaris, targetes de dèbit i de crèdit...)	* Ús de la terminologia adequada * Anàlisi de les principals operacions bancàries * Simulacions de casos particulars extrapolables a la realitat.

1	<p>Unitat 1. Autonomia personal, lideratge, innovació i autoconeixement</p> <p>1.1.- Autonomia i autoconeixement. Iniciativa emprenedora i empresari en la societat.</p> <p>1.2.- Interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional.</p> <p>1.3.-Itineraris formatius i carreres professionals. Procés de recerca de feina en</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Descriure les qualitats personals i destreses associades a la iniciativa emprenedora i analitzar els requeriments dels diferents llocs de treball i activitats empresarials. ● Identifica les qualitats personals, actituds, aspiracions i formació pròpies de les persones amb iniciativa emprenedora, descriu l'activitat dels empresaris i el seu rol en la generació de treball i benestar social. ● Investiga amb mitjans telemàtics les diferents àrees d'activitat professional de l'entorn, els tipus d'empresa que les desenvolupen i els diferents llocs de treball a cadascuna i raona els requeriments per a
---	---	--

<p>empreses del sector. Autoocupació. Procés de presa de decisions sobre l'itinerari personal.</p>	<p>l'acompliment professional a cadascun.</p> <ul style="list-style-type: none">● Prendre decisions sobre l'itinerari vital propi, comprendre les possibilitats d'ocupació, autoocupació i carrera professional en relació amb les habilitats personals i les alternatives de formació i aprenentatge al llarg de la vida.● Dissenya un projecte de carrera professional pròpia, relaciona les possibilitats de l'entorn amb les qualitats i aspiracions personals i valora l'opció de l'autoocupació i la necessitat de formació al llarg de la vida.
--	---

2	<p>Unitat 2. Ocupació i Seguretat Social</p> <p>Drets i deures del treballador. El dret del treball.</p> <p>Drets i deures derivats de la relació laboral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actuar com a futur treballador responsable, conèixer els seus drets i deures com a tal, valorar l'acció de l'Estat i de la Seguretat Social en la protecció de la persona ocupada i comprendre la necessitat de protecció dels riscos laborals. • Identifica les normes i institucions que intervenen en les relacions entre treballadors i empresaris i les relaciona amb el funcionament del mercat de treball.
---	---	--

<p>Contracte de treball i negociació col·lectiva.</p> <p>Seguretat Social. Sistema de protecció. Ocupació i desocupació.</p> <p>Protecció del treballador i beneficis socials.</p> <p>Riscs laborals. Normes.</p> <p>Planificació de la protecció en l'empresa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Distingeix els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals i els comprova en contractes de treball i documents de negociació col·lectiva. ● Descriu les bases del sistema de la Seguretat Social i les obligacions de treballadors i empresaris dins aquest, en valora l'acció protectora davant les diferents contingències cobertes i descriu les prestacions mitjançant cerques als webs institucionals. ● Identifica les situacions de risc laboral més habituals als sectors d'activitat econòmica més rellevants en l'entorn, indica els mètodes de prevenció legalment establerts i les tècniques de primers auxilis aplicables en cas d'accident o dany.
---	---

3	Unitat 3. Projecte empresarial 3.1 Idea de projecte d'empresa. Avaluació de la idea. Entorn, rol	<ul style="list-style-type: none">• Crear un projecte d'empresa a l'aula, descriure'n les característiques internes i la relació amb l'entorn així com la funció social, identificar els elements que en constitueixen la xarxa logística com ara proveïdors,
---	---	---

<p>social de l'empresa.</p> <p>Elements i estructura empresarial.</p> <p>3.3 Pla d'empresa.</p> <p>Informació a l'empresa. Informació comptable. Informació de recursos humans. Documents comercials de cobrament i pagament. Arxiu.</p> <p>Activitats a l'empresa. Funció de producció. Funció comercial i de màrqueting.</p> <p>Ajuts i suport a la creació d'empreses.</p>	<p>clients, sistemes de producció i comercialització i xarxes d'emmagatzematge entre altres.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Determina l'oportunitat d'un projecte d'empresa, n'identifica les característiques i pren part en l'activitat que desenvolupa. ● Identifica les característiques internes i externes del projecte d'empresa, així com els elements que constitueixen la xarxa d'aquesta empresa: mercat, proveïdors, clients, sistemes de producció i/o comercialització, emmagatzematge i d'altres. ● Descriu la relació del projecte d'empresa amb el seu sector, l'estructura organitzativa i les funcions de cada departament i identifica els procediments de treball en el desenvolupament del procés productiu o comercial. ● Identificar i organitzar la informació de les diferents àrees del projecte d'empresa i aplicar els mètodes
---	---

		corresponents a la tramitació documental empresarial.
--	--	--

- Empra com a usuari bàsic l'aplicació informàtica de control i seguiment de clients, proveïdors i d'altres, aplica les tècniques bàsiques de comptabilitat, gestió financera i comercial i administració de personal per organitzar la informació del projecte d'empresa.
- Transmet informació entre les diferents àrees i a clients interns i externs del projecte d'empresa, reconeix i aplica tècniques de comunicació i negociació, i aplica el tractament protocol·lari adequat a través de mitjans telemàtics i presencials.
- Dur a terme activitats de producció i comercialització pròpies del projecte d'empresa creat i aplicar tècniques de comunicació i treball en equip.
- Crea materials de difusió i publicitat dels productes i/o serveis del projecte d'empresa, inclou un pla de comunicació a Internet i a xarxes socials i aplica els principis del màrqueting.

	• Exerceix tasques de producció i/o comercialització

	<p>en el projecte d'empresa, pren decisions, fa feina en equip, compleix els terminis i objectius i proposa millores segons un pla de control prefixat.</p>
--	---

- Recopila dades sobre els diferents suports a la creació d'empreses tant de l'entorn proper com del territorial, nacional o europeu i selecciona les possibilitats que s'ajustin al projecte d'empresa plantejat.

4	<p>Unitat 4. L'empresa</p> <p>Tipus d'empresa segons la seva forma jurídica.</p> <p>4.2 Elecció de la forma jurídica.</p> <p>Tràmits de posada en marxa d'una empresa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Descriure les diferents formes jurídiques de les empreses i relacionar amb cadascuna les responsabilitats legals dels seus propietaris i gestors, així com amb les exigències de capital. ● Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències de capital i responsabilitats més apropiades per a cada tipus. ● Enumera les administracions públiques que tenen relació amb la posada en marxa d'empreses i recopila per via telemàtica els principals documents que es deriven de la seva posada en funcionament. ● Valora les tasques de suport, registre, control i fiscalització que duen a terme les autoritats en el procés de creació d'empreses i descriu els tràmits que s'han de fer.
5	<p>Unitat 5. Finances</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Identificar les fonts de finançament de les empreses

<p>Fonts de finançament de les empreses. Externes (bancs, ajuts i subvencions i micromecenatge o crowdfunding) i internes (accionistes, inversors i aplicació de beneficis).</p> <p>Productes financers i bancaris per a pimes. Comparació.</p> <p>Planificació financera de les empreses. Estudi de viabilitat economicofinancer. Projecció de l'activitat. Instruments d'anàlisi. Proporcions bàsiques.</p> <p>Imposts que afecten les empreses. El calendari fiscal.</p>	<p>pròpies de cada forma jurídica, incloent-hi les externes i internes, i valorar les més adequades per a cada tipus i moment en el cicle de vida de l'empresa.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Determina les inversions necessàries per posar en marxa una empresa i distingeix les principals partides relacionades en un balanç de situació. ● Caracteritza de forma bàsica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses i diferencia el finançament extern i intern a curt i a llarg termini, així com el cost de cadascuna i les implicacions en la marxa de l'empresa. ● Comprendre les necessitats de la planificació financera i de negoci de les empreses i lligar-la a la previsió de la marxa de l'activitat sectorial i econòmica nacional. ● Presenta un estudi de viabilitat econòmic i financer a mitjà termini del projecte d'empresa, aplica condicions reals de productes financers analitzats i
---	---

		<p>previsiones de vendes segons un estudi de l'entorn mitjançant una aplicació informàtica tipus full de càlcul i empra proporcions financeres bàsiques.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analitza els productes financers més adequats entre les entitats financeres de l'entorn per a cada tipus d'empresa, valora el cost i el risc de cadascun i selecciona els més adequat per al projecte d'empresa. • Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat, assenyala el funcionament bàsic d'IAE, IVA, IRPF i IS, indica les principals diferències entre aquest i valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.
--	--	--

3. Temporalització

Per dur a terme aquesta programació es disposen de quatre hores lectives setmanals. Els continguts del currículum es distribuiran en les següents unitats didàctiques i seqüenciació:

1ª AVALUACIÓ

INTRODUCCIÓ

UD1: Autonomia personal, lideratge, innovació i autoconeixement

2ª AVALUACIÓ

UD2: L'ocupació i la Seguretat Social

UD3: Projecte empresarial

3ª AVALUACIÓ

UD4: L'empresa

UD5: **Finances**

Aquesta temporalització és flexible i és susceptible a l'adaptació dels seus continguts i temporalitat a les necessitats formatives de l'alumnat.

4. Metodologia

L'alumne ha d'ésser protagonista de totes les activitats que es realitzen dins i fora de l'aula, per tal de poder aplicar els conceptes immediatament després de la seva explicació per assegurar una correcta assimilació per a descobrir aplicacions de continguts en contextos més amples.

Les classes seran actives i participatives, on el professor introduirà el tema corresponent, i una vegada introduït el tema es promourà el debat dins l'aula, estimulant als alumnes a que expressin la seva opinió al respecte.

Totes les unitats didàctiques aniran recolzades per exercicis pràctics que es faran tan a dins l'aula com a casa, amb posterior correcció dins classe, treball que serà avaluat i servirà per complementar la nota amb els exercicis escrits i els treballs que s'encomanin sobre algun tema econòmic d'interès comú.

Es farà especial esment en el comentari de textos publicats en revistes o periòdics d'índole econòmica, sobretot d'aquells temes d'actualitat que sorgeixin al llarg del curs.

També es treballarà al llarg del curs en l'elaboració d'un Pla d'Empresa que tindrà com a funció la presentació d'un producte final que sigui el resultat de l'aplicació pràctica dels conceptes assimilats a classe.

5. Materials i recursos didàctics

Del professor

- Articles
- Textos
- Vídeo
- Fotocopiadora.
- Pissarra.

De l'alumne

- Fotocòpies d'articles d'actualitat econòmica.
- Arxius penjats a l'aula virtual

6. Procediment d'avaluació i criteris de qualificació

A l'hora de donar una nota de l'avaluació es seguirà el següent procediment:

- * La participació dins l'aula, el comportament, la motivació, i l'assistència representarà el 20% de la nota final
- * La resolució d'exercicis i treballs dins i fora de l'aula i l'ordre i neteja dels mateixos representarà el 35% de la nota final
- * La realització d'exàmens representarà un 45% de la nota final.

Al llarg del curs es farà un projecte d'empresa que ponderarà dins l'apartat d'exercicis i treballs la nota de cada trimestre i que podrà suposar un punt extra a la nota final del curs.

Procediment d'avaluació del curs. La nota vindrà donada per la mitjana de les notes de cada trimestre. A final de curs es podran recuperar les avaluacions no superades per part dels alumnes. L'alumne haurà de presentar un dossier d'activitats i desenvolupar una prova escrita per a cada avaluació pendent. Per poder superar l'assignatura s'haurà d'obtenir un mínim de 5 a cada part.

7. Criteris de recuperació

Les proves extraordinàries del mes de setembre consistiran en la presentació de TOTES les activitats fetes a classe al llarg del curs i, a més a més, una prova escrita. Tant les activitats com la prova escrita hauran de superar-se amb un mínim de 5.

8. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

S'anirà fent un seguiment després de cada avaluació de la metodologia emprada, així com dels diferents exercicis i treballs realitzats en funció dels resultats de l'alumnat. Es desestimaran aquelles activitats que no hagin aconseguit els resultats esperats i se'n plantejaran de noves cara el curs que ve.

9. Activitats complementàries i extraescolars.

Les dates previstes per les activitats complementàries i extraescolars, són:

1. Primer trimestre

· Sortida a Cine Ciutat per veure una pel·lícula relacionada amb la matèria

2. Segon trimestre

- Sortida a Cine Ciutat per veure una pel·lícula relacionada amb la matèria
- Xerrades diferents professionals
- Taller "Consum responsable i comerç just"

Aquestes dates es podran modificar per motius organitzatius de la entitat o organisme a visitar. També es podrà modificar la temporalització cas que sigui necessari per adaptar-se a les necessitats formatives de l'alumnat

A més al llarg del curs

- Participació a jocs que fomentin l'aprenentatge de l'assignatura

- Participació a Consumópolis

- Assistència a conferències

- Visionat de pel·lícules relacionades amb la temàtica econòmica.

- Visita a empreses i a fires relacionades amb l'empresa

11.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris

A Iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial hi ha 17 alumnes de quart d'ESO dels grups C;D i E

Matèria: ECONOMIA

1. Justificació.

L'economia és present en tots els aspectes de la nostra vida quotidiana. Qualsevol persona necessita conèixer les regles bàsiques que expliquen els esdeveniments econòmics i el llenguatge específic que utilitzen els economistes i els mitjans de comunicació per analitzar els fets.

L'estudi de l'economia ajuda a percebre i conèixer el món que ens envolta i possibilita analitzar les relacions humanes des d'aspectes microeconòmics i macroeconòmics, així com aprofundir-hi, tenint en compte variables de l'entorn i, més concretament, les que afecten les Illes Balears. També facilita la comprensió de conceptes emprats de forma habitual en l'economia i en el món empresarial, potencia habilitats de raonament, abstracció i interrelació, i proporciona eines per examinar de forma crítica la societat que ens envolta. Tot això justifica la presència d'una assignatura com l'economia en l'educació secundària obligatòria.

L'estudi de l'economia proporciona, juntament amb la formació tècnica, una sèrie de competències per fer feina en equip i habilitats de comunicació, iniciativa i lideratge. També estimula l'esperit emprenedor.

Cal destacar que en aquesta assignatura es tracten continguts essencials perquè, una vegada finalitzats els estudis de l'educació

secundària obligatòria, els alumnes siguin mínimament competents en una de les activitats més comunes que duen a terme els agents econòmics: relacionar-se amb els intermediaris financers.

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

Les competències clau són les que totes les persones necessiten per a la seva realització i el seu desenvolupament personals, així com per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació. En aquest sentit, l'estudi de l'economia afavoreix l'assoliment de molts dels aspectes d'aquestes competències.

Referent a la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia, la contribució és rellevant. Inclou, entre altres aspectes, l'anàlisi i la representació gràfica del cost d'oportunitat i de la frontera de possibilitats de producció, la capacitat de valorar i interpretar dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès, la inflació i la desocupació, així com la destresa per elaborar i fer el seguiment d'un pressupost o pla financer personalitzat i per diferenciar entre ingressos i costos generals d'una empresa, per identificar-ne el benefici o la pèrdua, i per aplicar raonaments matemàtics a la interpretació dels resultats.

Les contribucions que l'estudi de l'economia pot fer a la competència en comunicació lingüística van més enllà de la utilització del llenguatge com a vehicle de comunicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge. El que es pretén, a més, és facilitar que s'assoleixin habilitats per saber donar explicacions i fer raonaments i valoracions crítiques de diversos problemes econòmics i empresarials, així com conèixer el vocabulari bàsic necessari, que hauria de passar a formar part del llenguatge habitual dels alumnes i del procés d'ensenyament-aprenentatge de la matèria.

Probablement una de les competències més rellevants per a la matèria és la de sentit d'iniciativa i esperit

emprenedor. Aquesta competència és present en els àmbits personal, social, escolar i laboral en els quals es relacionen les persones, i els permet desenvolupar les seves activitats i aprofitar noves oportunitats. Constitueix igualment el fonament d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics que hi estan relacionats. Entre els coneixements que s'assoleixen de la competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, s'hi inclou la capacitat de reconèixer les oportunitats existents per a les activitats personals, professionals i comercials. També s'hi inclouen aspectes de més gran amplitud que proporcionen el context en el qual les persones viuen i treballen, com la comprensió de les línies generals que regeixen el funcionament de les societats i les organitzacions sindicals i empresarials, així com les econòmiques i financeres, l'organització i els processos empresarials, i el disseny i la implementació d'un pla financer.

Alguns aspectes metodològics basats en petites recerques, feines en grup i feines de tipus cooperatiu permeten als alumnes emprar les noves tecnologies en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge, amb la qual cosa es contribueix a la competència digital dels alumnes. Així mateix, s'han d'emprar eines informàtiques per preparar i desenvolupar un pressupost o pla financer personalitzat i per emprar i analitzar gràfics per poder comparar la realitat amb les previsions.

La matèria d'economia contribueix a les competències socials i cíviques mitjançant l'aplicació de raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics que provenen de les relacions econòmiques de l'entorn. El coneixement i la descripció dels efectes de la desigualtat de la renda i els instruments per redistribuir-la, els efectes socials i mediambientals de les empreses, la importància de l'estalvi i la inversió, les causes de la desocupació i la repercussió econòmica que té, així com el coneixement del procés de cooperació i integració econòmica produït a la Unió Europea i el funcionament del Banc Central Europeu, han de permetre als alumnes assolir les habilitats, les actituds i els valors implícits en aquesta competència.

La competència d'aprendre a aprendre s'adquireix mitjançant el desenvolupament d'estratègies en la resolució de problemes pràctics. L'estudi de l'economia implica la curiositat per formular preguntes i l'habilitat per identificar i gestionar la diversitat de respostes possibles utilitzant diverses estratègies i metodologies que permetin afrontar la presa de decisions de manera racional i crítica. A més, el caràcter canviant del món econòmic exigeix habilitats per obtenir informació i per transformar-la en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb la pròpia experiència personal, la qual cosa implica saber aplicar els nous coneixements i les noves capacitats a situacions similars i contextos diversos.

L'estudi de l'economia contribueix a la competència de consciència i expressions culturals des de la consideració del coneixement com la manera que té la societat de produir, intercanviar i créixer econòmicament com a contribució al desenvolupament cultural. Les diferents maneres d'organitzar l'economia al llarg de la història han contribuït al patrimoni cultural de la humanitat. Les diferents fases històriques s'han correspost amb situacions i sistemes econòmics diferents i amb diferents maneres de resoldre els problemes econòmics fonamentals de satisfacció de les necessitats i de desenvolupament.

2. Objectius específics.

1	Comprendre els conceptes bàsics de l'economia. Analitzar l'efecte de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans i prendre consciència de l'existència de diferents models econòmics.
2	Descriure els diferents tipus d'empreses i analitzar el teixit empresarial de les Illes Balears d'acord amb aquesta classificació. Identificar i analitzar els aspectes més importants del funcionament de les empreses en una economia de mercat.

3	Ser capaços de gestionar la seva economia personal mitjançant l'elaboració d'un pressupost i l'anàlisi del grau de compliment d'aquest. Valorar la rellevància de l'estalvi i comprendre la necessitat de planificar aspectes financers al llarg de la vida.
4	Reconèixer el funcionament bàsic del sistema financer i conèixer les característiques bàsiques de les principals operacions bancàries.
5	Valorar positivament l'anàlisi de la realitat econòmica mitjançant l'estudi de les principals macromagnituds i comprendre'n el funcionament. Per aconseguir-ho, cal interpretar dades i gràfics relacionats amb les macromagnituds i tenir una opinió sobre els resultats.
6	Conèixer i valorar els efectes per a la societat de la desigualtat de la renda i el paper de l'Estat en la redistribució d'aquesta.
7	Comprendre els avantatges i els inconvenients que la globalització econòmica i el procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea han provocat en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.
8	Reflexionar sobre la necessitat d'una economia sostenible. Analitzar i valorar críticament les repercussions del creixement econòmic sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones

CONTINGUTS, CRITERIS D'AVALUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVALUABLES

Títol i continguts	Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable.
Economia, la ciència útil	1. Explicar l'economia com a ciència social i valorar l'impacte permanent de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans.

<p>1.1 Què és l'economia</p> <p>1.2 La necessitat d'escollir</p> <p>1.3 L'estudi de l'economia</p>	<p><i>1.1. Reconeix l'escassetat de recursos i la necessitat de triar i prendre decisions com les claus dels problemes bàsics de tota economia, i comprèn que qualsevol elecció suposa renunciar a altres alternatives i que qualsevol decisió té conseqüències.</i></p> <p><i>1.2. Diferencia formes diverses d'abordar i resoldre problemes econòmics i n'identifica els avantatges i els inconvenients, així com les limitacions.</i></p> <p>2. Conèixer la terminologia econòmica bàsica i l'ús dels models econòmics i familiaritzar-s'hi.</p> <p><i>2.1. Comprèn i utilitza correctament diferents termes de l'àrea de l'economia.</i></p> <p><i>2.2. Diferencia entre economia positiva i economia normativa.</i></p> <p><i>2.3. Representa i analitza gràficament el cost d'oportunitat mitjançant la frontera de possibilitats de producció.</i></p>
<p>Producció i creixement</p>	

<p>2.1 Els factors productius</p> <p>2.2 Els sectors econòmics</p> <p>2.3 La frontera de possibilitats de producció</p> <p>2.4 Creixement econòmic</p>	<p>1. Analitzar les característiques principals del procés productiu.</p> <p><i>1.1. Indica els diferents tipus de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia.</i></p> <p><i>1.2. Identifica els diferents sectors econòmics, així com els reptes i les oportunitats que presenten.</i></p>
<p>Mercats i empresa</p> <p>3.1 Quina tecnologia fer servir?</p> <p>3.2 Costos i ingressos: el benefici empresarial</p> <p>3.3 Les funcions de les empreses</p>	<p>1. Determinar per a un cas senzill l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa, i calcular-ne el benefici.</p> <p><i>1.1. Diferencia els ingressos i els costos generals d'una empresa, n'identifica el benefici o la pèrdua i aplica raonaments matemàtics per interpretar els resultats.</i></p> <p>2. Prendre consciència dels principis bàsics de l'economia que s'han d'aplicar en les relacions econòmiques bàsiques tenint en compte els recursos i les necessitats.</p> <p><i>2.1. Representa les relacions que s'estableixen entre les economies</i></p>

<p>3.4 Mercats, empreses i famílies</p>	<p><i>domèstiques i les empreses.</i></p> <p><i>2.2. Aplica raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics provinents de les relacions econòmiques del seu entorn.</i></p>
<p>L'empresa en el seu context</p> <p>4.1 Tipus d'empresa</p> <p>4.2 Elements de l'empresa.</p> <p>4.3 La responsabilitat social corporativa</p> <p>4.4 Finançament empresarial</p> <p>4.5 Obligacions de les empreses</p>	<p>1. Descriure els diferents tipus d'empreses i les formes jurídiques que poden presentar, i relacionar-los amb les exigències de capital que impliquen i amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors, així com amb les interrelacions que les empreses tenen amb l'entorn immediat.</p> <p><i>1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències requerides de capital per constituir-les i amb les responsabilitats legals per a cada tipus.</i></p> <p><i>1.2. Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre la classificació de les empreses.</i></p> <p><i>1.3. Identifica els diferents tipus d'empreses i d'empresaris que actuen en el seu entorn, així com la forma com s'interrelacionen amb l'àmbit més proper i els efectes socials i mediambientals, positius i negatius, que s'observen.</i></p> <p>2. Identificar les fonts de finançament de les empreses.</p>

	<p><i>2.1. Explica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada una i les implicacions en la marxa de l'empresa.</i></p> <p>3. Diferenciar els impostos que afecten les empreses i la importància de complir les obligacions fiscals.</p> <p><i>3.1. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat i assenyala el funcionament bàsic dels impostos i les principals diferències entre ells.</i></p> <p><i>3.2. Valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.</i></p>
<p>Planificació financera</p> <p>5.1 L'estalvi</p> <p>5.2 Com elaborar un pressupost.</p> <p>5.3 Planificació del futur. Necessitats econòmiques en les</p>	<p>1. Elaborar un pressupost personal en el qual es distingeixin els diferents tipus d'ingressos i despeses, controlar el grau de compliment del pressupost i les possibles necessitats d'adaptar-lo.</p> <p><i>1.1. Elabora un pressupost o pla financer personalitzat en què identifica cada un dels ingressos i de les despeses, i en fa el seguiment.</i></p> <p><i>1.2. Empra eines informàtiques per preparar i desenvolupar un pressupost o pla financer personalitzat.</i></p> <p><i>1.3. Usa gràfics d'anàlisi que li permeten comparar una realitat</i></p>

<p>etapes de la vida</p>	<p><i>personalitzada amb les previsions establertes.</i></p> <p>2. Decidir amb racionalitat davant les alternatives econòmiques de la vida personal després de relacionar-les amb el benestar propi i social.</p> <p><i>2.1. Comprèn les necessitats de planificació i de gestió dels assumptes financers al llarg de la vida. Aquesta planificació es vincula a la previsió feta en cada una de les etapes d'acord amb les decisions preses i l'evolució de l'activitat econòmica nacional.</i></p> <p>3. Expressar una actitud positiva cap a l'estalvi i emprar-lo com a mitjà per assolir diferents objectius.</p> <p><i>3.1. Coneix i explica la rellevància de l'estalvi i del control de la despesa.</i></p> <p><i>3.2. Analitza els avantatges i els inconvenients de l'endeutament, en valora el risc i selecciona la decisió més adequada per a cada moment.</i></p> <p><i>3.3 Coneix i explica la relació de l'estalvi en les diferents etapes de la vida.</i></p>
<p>Salut financera</p> <p>6.1 Les inversions</p>	<p><i>1. Conèixer i explicar què és una inversió.</i></p> <p><i>1.1 Coneix i explica què és una inversió, la rendibilitat i els riscos associats.</i></p>

<p>6.2 Els deutes.</p> <p>6.3 El contracte d'assegurança.</p>	<p><i>2 Conèixer i explicar què és el deute.</i></p> <p><i>1.1 Coneix i explica què és el deute com a font de finançament i els riscos associats al deute.</i></p> <p><i>3. Conèixer el concepte d'assegurança i la finalitat que tenen les assegurances.</i></p> <p><i>3.1. Identifica i diferencia els diferents tipus d'assegurances segons els riscos o les situacions adverses en les diferents etapes de la vida.</i></p>
	<p><i>1, Reconèixer el funcionament bàsic dels doblers, diferenciar els diferents tipus de comptes bancaris i de targetes emeses com a mitjans de pagament, i valorar l'oportunitat d'usar-los amb garanties i responsabilitat.</i></p> <p><i>1.1. Comprèn els termes fonamentals i descriu el funcionament de les operacions amb els comptes bancaris.</i></p> <p><i>1.2. Valora i comprova la necessitat de llegir detingudament els documents que presenten els bancs, així com la importància de la seguretat quan la relació es produeix per Internet.</i></p> <p><i>1.3. Reconeix el fet que es poden negociar les condicions que presenten les entitats financeres i analitza el procediment de reclamació davant les entitats.</i></p>

	<p><i>1.4. Identifica i explica les diferents modalitats de targetes que hi ha, així com els aspectes més importants de la seguretat quan s'opera amb targetes.</i></p>
<p>Producció i preus</p> <p>8.1 La perspectiva macroeconòmica</p> <p>8.2 Creixement i producció</p> <p>8.3 La inflació</p> <p>8.4 Els indicadors de la inflació</p> <p>8.5 El preu del diner</p>	<p>1. Diferenciar les magnituds de tipus d'interès, inflació i desocupació, així com analitzar les relacions existents entre elles.</p> <p><i>1.1. Descriu les causes de la inflació i valora les principals repercussions econòmiques i socials que té.</i></p> <p><i>1.2. Explica el funcionament dels tipus d'interès i les conseqüències de la variació que poden presentar per a l'evolució de l'economia.</i></p> <p>2. Interpretar dades i gràfics vinculats als conceptes de <i>tipus d'interès i inflació</i>.</p> <p><i>2.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès i la inflació.</i></p>
<p>El mercat de treball</p>	<p>1. Valorar diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la desocupació.</p>

<p>9.1 La desocupació</p> <p>9.2 Les estadístiques d'ocupació</p> <p>9.3 La política d'ocupació.</p> <p>9.4 Tendències i filons d'ocupació</p>	<p><i>1.1. Descriu les causes de la desocupació i en valora les principals repercussions econòmiques i socials.</i></p> <p><i>1.2. Analitza les dades de desocupació a Espanya i les polítiques contra la desocupació.</i></p> <p><i>1.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i tendències d'ocupació</i></p> <p><i>2. Interpretar dades i gràfics vinculats a la desocupació.</i></p> <p><i>2.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb la desocupació</i></p>
<p>Els comptes de l'estat</p> <p>10.1 El paper de l'Estat</p> <p>10.2 La política fiscal</p> <p>10.3 Els Presuposts Generals de l'Estat</p>	<p><i>1. Reconèixer i analitzar la procedència de les principals fonts d'ingressos i despeses de l'Estat, i interpretar gràfics que en mostrin la distribució.</i></p> <p><i>1.1. Identifica les vies d'on procedeixen els ingressos de l'Estat i les principals àrees de les despeses de l'Estat, i en comenta les relacions.</i></p> <p><i>1.2. Analitza i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els ingressos i les despeses de l'Estat.</i></p> <p><i>1.3. Distingeix el comportament dels ingressos i les despeses públics en els diferents cicles econòmics, així com els efectes que es poden produir al llarg del temps.</i></p>

	<p>2. Diferenciar i explicar els conceptes de <i>deute públic</i> i <i>dèficit públic</i>.</p> <p>2.1. <i>Comprèn i expressa les diferències entre els conceptes de deute públic i dèficit públic, així com la relació que es produeix entre ells.</i></p>
<p>El comerç internacional i la Unió Europea</p> <p>11.1 El comerç internacional.</p> <p>11.2 El proteccionisme contra lliure comerç</p> <p>11.3 La integració econòmica</p> <p>11.4 La Unió Europea</p>	<p>1. <i>Valorar l'impacte del comerç internacional i dels processos d'integració econòmica en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.</i></p> <p>1.1. <i>Coneix i enumera avantatges i inconvenients del procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea.</i></p> <p>1.2. <i>Analitza el grau d'interconnexió de les diferents economies de tots els països del món i aplica la perspectiva global per emetre'n una valoració crítica.</i></p> <p>1.3. <i>Explica les raons que justifiquen l'intercanvi econòmic entre països i que influeixen en aquest intercanvi.</i></p>
La globalització i	1. Determinar l'impacte de la desigualtat de la renda per a la societat i

els desequilibris de l'economia mundial	estudiar les eines per redistribuir-la.
12.1 La globalització	<i>1.1. Coneix i descriu els efectes de la desigualtat de la renda i els instruments per redistribuir-la.</i>
12.2 Els problemes mediambientals	2. Valorar l'impacte de la globalització econòmica en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.
12.3 Desigualtats i subdesenvolupament	<i>2.2. Analitza esdeveniments econòmics contemporanis en el context de la globalització i el comerç internacional.</i>
12.4 El desenvolupament sostenible	<i>2.3. Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.</i>

4. Temporalització

Per dur a terme aquesta programació es disposen de tres hores lectives setmanals. Els continguts del currículum es distribuïran en les següents unitats didàctiques i seqüenciació:

1ª AVALUACIÓ

UD1: Economia, la ciència útil

UD2: Producció i creixement

UD3: Mercats i empresa

UD4: L'empresa en el seu context

2ª AVALUACIÓ

UD5: Planificació financera

UD6: Salut financera

UD7: Els diners i les seves formes

UD8: Producció i preus

3ª AVALUACIÓ

UD9: El mercat de treball

UD10: Els comptes de l'estat

UD11: El comerç internacional i la Unió Europea

UD12: La globalització i els desequilibris de l'economia mundial

Aquesta temporalització és flexible i és susceptible a l'adaptació dels seus continguts i temporalitat a les necessitats formatives de l'alumnat.

5. Metodologia

Els continguts temàtics s'impartiran a partir d'exposicions teòriques (exposicions per part del professor) que tendran com a referent el llibre de text «Economía» de Anxo Penalonga (Ed.McGraw Hill), i que aniran acompanyades d'activitats que fomentin l'autonomia de l'alumnat, la indagació i la defensa d'opinions pròpies (Comentaris de notícies de premsa, càlcul de casos pràctics, elaboració de quadres-resum, exposicions a càrrec de l'alumnat, debats i posades en comú, etc).

6.Materials i recursos didàctics

El seguiment de l'assignatura es farà a través d'apunts, esquemes i exercicis elaborats pel professorat, així com de notícies i articles d'actualitat que es posaran a disposició dels alumnes a través de fotocòpies o de l'aula virtual. També s'emprarà el llibre "Economia" de McGraw Hill, per tal de complementar les explicacions del professor i com a suport per a l'alumnat de cara als exàmens. La lectura i interpretació de textos, gràfiques, quadres de la premsa diària seran uns instruments habituals a l'aula i un hàbit que s'intentarà fomentar.

Per altra banda, els alumnes disposen de la biblioteca del centre, on poden consultar els llibres d'economia disponibles així com la premsa econòmica i les revistes especialitzades d'economia.

7- Procediments d'avaluació i criteris de qualificació

Per a la superació d'aquesta matèria es valorarà:

- L'**atenció i participació activa** dins classe suposa fins el **10%** de la nota final de l'avaluació. Aquest apartat és el que ajuda a aquells decimals vagin cap a d'alt o cap a baix a la nota de final de curs. No es faran arrodoniments de notes inferiors a 5.

Es podran realitzar preguntes orals durant les unitats didàctiques per valorar el grau d'atenció i coneixement de l'alumnat.

-El **quadern, activitats i esquemes** suposen fins a el **20%** de la nota de l'avaluació.

Realització de tots els esquemes, casos pràctics, treballs i activitats que es proposin al llarg del curs.

Per avaluar la matèria es valoraran totes les tasques realitzades a l'aula, que han de ser entregades a la data establerta. Es valorarà la puntualitat a l'entrega de les activitats.

-La superació de les diverses **proves objectives** que s'aniran proposant al llarg del curs. A cada avaluació es realitzaran proves objectives i es realitzarà la seva mitjana en funció de la importància de cada prova. Aquestes proves suposaran, com a mínim, el **70%** de la nota final de l'avaluació.

Per aprovar una avaluació serà imprescindible haver obtingut com a mínim una mitjana de 5 punts de les proves objectives realitzades. La **nota final** de curs es calcularà realitzant la mitjana aritmètica de les notes de les tres avaluacions sempre que aquestes s'hagin aprovat i tenint en compte la progressió de l'alumnat al llarg del curs.

L'expressió i l'ordre a l'hora de contestar serà valorada en totes les proves i treballs que es realitzin.

Les proves o treballs copiats es puntuaran amb un zero per a qui copiï i a qui es deixi copiar.

L'alumnat que vulgui pujar nota es podrà presentar a un exàmen global a final de curs.

8. Criteris de recuperació.

En cas de no haver superat alguna avaluació durant els curss, l'alumnat optarà a una prova de recuperació final per tal de superar el curs. Aquesta prova consistirà exclusivament en la realització d'un examen escrit i individual de les avaluacions suspeses. Qui no superi la convocatòria ordinària, tindrà l'oportunitat de fer un examen global a la **convocatòria extraordinària**

9. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

S'anirà fent un seguiment després de cada avaluació de la metodologia emprada, així com de les diferents exercicis i treballs realitzats en funció dels resultats de l'alumnat. Es desestimaran aquelles activitats que no hagin aconseguit els resultats esperats i se'n plantejaran de noves cara el curs que ve.

10. Activitats complementàries i extraescolars.

Les dates previstes per les activitats complementàries i extraescolars, són:

Primer trimestre

- Cine fòrum "Consum responsable i comerç just

Segon trimestre

- Visita al SOIB

Tercer trimestre

- Participació a les Mini-Olimpíades d'Economia

Aquestes dates es podran modificar per motius organitzatius de la entitat o organisme a visitar. També es podrà modificar la temporalització cas que sigui necessari per adaptar-se a les necessitats formatives de l'alumnat

A més al llarg de tot el curs:

-Participació a jocs que fomentin l'aprenentatge de l'economia

-Participació a un joc de simulació bursàtil.

11.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris

Economia s'imparteix a 4t ESO a tres grups: Economia 1, Economia 2 i Economia 3 amb alumnat mesclat de 4ESO A, 4ESO B, 4ESO C, 4ESO D.

Grup	Nombre d'alumnes	Hores setmanals
Economia 1	10	3

Economia 2	21	3
Economia 3	21	3
TOTAL	52	9

PROGRAMACIÓ DE BATXILLERAT

Matèria: ECONOMIA

1. Justificació.

El coneixement de l'economia és essencial per entendre el món on vivim. L'economia és present en tots els aspectes de la nostra vida, des de les decisions que prenem com a individus o famílies fins a les estructures de les empreses i dels estats. Per aquest motiu, és necessari que qualsevol ciutadà conegui la pluralitat de marcs teòrics que intenten donar resposta als esdeveniments econòmics, així com el llenguatge específic emprat pels economistes i pels mitjans de comunicació per analitzar aquests fets.

La importància creixent dels assumptes econòmics en la societat planteja la necessitat d'una formació específica que proporcioni a l'alumne les claus necessàries per comprendre l'economia com a aspecte bàsic de la realitat actual i del seu propi entorn, les Illes Balears.

Parlar d'economia és parlar d'elecció i de l'impacte que tenen les tries dels individus sobre la resta de la societat. Per tant, l'estudi de l'economia ens proporciona uns coneixements més precisos, amplis i detallats de la societat actual; facilita la comprensió de conceptes com *inflació*, *desocupació*, *pobresa*, *distribució de la renda*, *esgotament dels recursos naturals*, *creixement*, *educació*, etc.; potencia les habilitats i les destreses de raonament, abstracció i interrelació, i proporciona eines per examinar de forma crítica la societat on vivim. A més, contribueix a desenvolupar la curiositat intel·lectual, la capacitat analítica, el rigor i l'amplitud de perspectives a l'hora d'afrontar l'estudi i la recerca de diversos temes, aporta un coneixement matemàtic i estadístic, i l'habilitat d'explicar i transmetre, de forma oral i escrita, idees i conclusions amb arguments i evidències empíriques, i proporciona un sòlid sentit de l'ètica i el respecte per l'ésser humà i una intensa capacitat de fer feina, tant individualment com en equip.

La inclusió d'aquesta disciplina en el currículum del batxillerat com a matèria troncal del batxillerat d'humanitats i de ciències socials, i com a matèria específica, s'explica per la gran transcendència social de l'economia, el coneixement de la qual contribueix a fomentar la millora de la qualitat de vida, el progrés i el benestar social.

2. Objectius Específics

1	Identificar el cicle de l'activitat econòmica. Reconèixer l'existència de diferents sistemes econòmics i les formes de respondre als problemes econòmics. Prendre consciència de les relacions entre el sistema econòmic i els fenòmens socials. Analitzar el sistema econòmic de les Illes Balears.
2	Relacionar els fets econòmics significatius amb el context social, polític i cultural en què es produeixen. Traslladar aquesta reflexió a les situacions quotidianes i aplicar els procediments d'indagació de les ciències socials a partir de diverses fonts i mitjans d'informació.
3	Valorar positivament l'ús de models per analitzar la realitat econòmica i ser conscient tant de la utilitat com de les limitacions d'aquests models. Explicar les característiques principals que diferencien el sistema d'economia de mercat respecte d'altres i valorar-ne els avantatges i els inconvenients.
4	Comprendre l'estructura bàsica de l'economia de les Illes Balears, d'Espanya i d'Europa mitjançant la conjunció de variables que n'expliquin la situació actual, els factors de creixement i les repercussions sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones, i poder-ho comparar amb un altre o uns altres moments històrics.

5	Analitzar i proposar mesures de política econòmica que puguin ajudar a reconduir o resoldre determinats problemes i/o desequilibris econòmics. Establir també les limitacions o els inconvenients que pot suposar la implantació d'aquestes mesures, la recerca d'objectius contraposats o els interessos polítics.
6	Intervenir en un debat per expressar els propis arguments utilitzant la terminologia econòmica i les dades adequades al context. Acceptar punts de vista diferents com a via d'enriquiment personal.
7	Reflexionar sobre la necessitat d'una economia sostenible. Analitzar i valorar críticament les repercussions del creixement econòmic sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones. Tenir una opinió sobre els diferents graus de desenvolupament de les economies i les alternatives al model de creixement.
8	Interpretar els missatges, les dades i les informacions que apareixen en els diversos mitjans de comunicació sobre desajusts econòmics actuals i analitzar les mesures correctores de política econòmica que es proposen.
9	Analitzar el paper de les noves tecnologies de la informació en el procés d'integració dels països i valorar els canvis que la globalització provoca en el funcionament i en l'economia de les societats. 10. Manifestar interès i curiositat per conèixer els gra
10	Manifestar interès i curiositat per conèixer els grans problemes econòmics actuals, com les desigualtats econòmiques mundials, la concentració empresarial, les desigualtats per raó de sexe i cultura, la pobresa, la degradació mediambiental, el consum innecessari, etc., i analitzar-ho amb sentit crític i solidari.

3. Continguts/ criteris d'avaluació/ estàndards d'avaluació valuables.

Primer de Batxillerat

Títol i continguts	Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge valuables.
--------------------	---

<p>Unitat 1. La raó de ser de l'economia</p> <p>1.1 Què és l'economia?</p> <p>1.2 Triar es renunciar: el cost d'oportunitat.</p> <p>1.3 Necessitats, béns i serveis.</p> <p>1.4 Activitats econòmiques.</p> <p>1.5 Els decisors de l'economia</p> <p>1.6 L'estudi de l'economia</p>	<p>1. Explicar el problema dels recursos escassos i les necessitats il·limitades.</p> <p><i>1.1. Reconeix l'escassetat i la necessitat d'elegir i de prendre decisions com els elements més determinants que s'han d'afrontar en tot sistema econòmic.</i></p> <p>3. Comprendre el mètode científic que s'utilitza en l'àrea de l'economia així com identificar les fases de la recerca científica en economia i els models econòmics.</p> <p><i>3.1 Distingeix les proposicions econòmiques positives de les proposicions econòmiques normatives.</i></p>
<p>Unitat 2. L'organització i creixement</p> <p>2.1 Els recursos productius i la renda</p> <p>2.2 Les possibilitats de producció</p> <p>2.3 El creixement econòmic</p> <p>2.4 Els sistemes econòmics</p> <p>2.5 El flux circular de la renda</p>	<p>1. Analitzar les característiques principals del procés productiu.</p> <p><i>1.1. Expressa una visió integral del funcionament del sistema productiu partint de l'estudi de l'empresa i la seva participació en sectors econòmics, així com la seva connexió i interdependència.</i></p> <p><i>2.2. Indica les diferents categories de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia</i></p> <p>3. Observar els problemes econòmics d'una societat, analitzar les formes de resolució d'aquests problemes des del punt de vista dels</p>

	<p>diferents sistemes econòmics i expressar-ne una valoració crítica.</p> <p><i>3.1. Analitza els diferents plantejaments i les diferents formes d'abordar els elements clau en els principals sistemes econòmics.</i></p> <p><i>3.2. A partir de casos concrets, analitza els canvis més recents en l'escenari econòmic mundial i els relaciona amb les circumstàncies tècniques, econòmiques, socials i polítiques que els expliquen.</i></p> <p><i>3.3. Compara diferents formes d'abordar la resolució de problemes econòmics a partir d'exemples de situacions econòmiques actuals de l'entorn internacional.</i></p> <p>4. Identificar els efectes de l'activitat empresarial per a la societat i la vida de les persones.</p> <p><i>4.1. Estudia i analitza les repercussions de l'activitat de les empreses, tant en un entorn proper com en un entorn internacional.</i></p>
<p>Unitat 3. Producció i distribució</p> <p>4.1 Divisió del treball i coordinació</p> <p>4.2 Perspectives sobre la producció</p> <p>4.3 Com s'ha de produir?</p>	<p>2. Explicar les raons del procés de divisió tècnica de la feina.</p> <p><i>2.1. Relaciona el procés de divisió tècnica de la feina amb la interdependència econòmica en un context global.</i></p> <p>4. Expressar els principals objectius i funcions de les empreses a partir de referències reals de l'entorn proper i transmetre la utilitat que es genera amb l'activitat que duen a terme.</p>

<p>4.4 Els costos de producció</p> <p>4.5 La distribució</p> <p>4.6 Classes d'empreses</p> <p>4.7 Components de l'empresa</p>	<p><i>4.1. Analitza i interpreta els objectius i les funcions de les empreses.</i></p> <p><i>4.2. Explica la funció de les empreses de crear o incrementar la utilitat dels béns.</i></p> <p>5. Relacionar i distingir l'eficiència tècnica i l'eficiència econòmica.</p> <p><i>5.1. Determina i interpreta l'eficiència tècnica i econòmica a partir dels casos plantejats.</i></p> <p>6. Calcular i emprar els costos i els beneficis de les empreses, així com representar i interpretar gràfics relatius als conceptes esmentats.</p> <p><i>6.1. Comprèn i utilitza diferents tipus de costos, tant fixos com variables, totals, mitjans i marginals, i representa i interpreta gràfics de costos.</i></p> <p><i>6.2. Analitza i interpreta els beneficis d'una empresa a partir de supòsits d'ingressos i costos d'un període.</i></p> <p>7. Analitzar, representar i interpretar la funció de producció d'una empresa a partir d'un cas donat.</p> <p><i>7.1. Representa i interpreta gràfics de producció total, mitjana i marginal a partir de supòsits donats.</i></p>
---	---

<p>Unitat 4. El funcionament del mercat</p> <p>4.1 El mercat i els diners</p> <p>4.2 La demanda</p> <p>4.3 L'oferta</p> <p>4.4 L'equilibri del mercat</p> <p>4.5 Els canvis en les condicions de mercat</p>	<p>1. Interpretar, a partir del funcionament del mercat, les variacions en les quantitats de béns i serveis demandades i oferides en funció de diferents variables.</p> <p><i>1.1. Representa gràficament els efectes de les variacions de les diferents variables en el funcionament dels mercats.</i></p> <p><i>1.2. Expressa les claus que determinen l'oferta i la demanda.</i></p> <p><i>1.3. Analitza les elasticitats de la demanda i de l'oferta i interpreta els canvis en els preus i les quantitats, així com els efectes que tenen sobre els ingressos totals.</i></p>
<p>Unitat 5. Tipus de mercat</p> <p>5.1 El mercat i la competència</p> <p>5.2 Els criteris per classificar els mercats</p> <p>5.3 El mercat de competència perfecta</p> <p>5.4 La competència monopolística</p> <p>5.5 L'oligopoli</p> <p>5.6 El monopoli</p>	<p>2. Analitzar el funcionament de mercats reals i observar les diferències que presenten amb els models, així com les conseqüències que tenen per als consumidors, les empreses o els estats.</p> <p><i>2.1. Analitza i compara el funcionament dels diferents tipus de mercats i n'explica les diferències.</i></p> <p><i>2.2. Aplica l'anàlisi dels diferents tipus de mercats a casos reals identificats a partir de l'observació de l'entorn més immediat.</i></p> <p><i>2.3. Valora, de forma crítica, els efectes que es deriven sobre els que participen en els diversos mercats.</i></p>

<p>Unitat 6. Els errors del mercat.</p> <p>6.1 Els errors del mercat</p> <p>6.2 La inestabilitat dels cicles econòmics</p> <p>6.3 L'existència de béns públics</p> <p>6.4 Les externalitats</p> <p>6.5 La competència imperfecta</p> <p>6.6 La distribució desigual de la renda</p>	<p>1. Reflexionar sobre l'impacte del creixement i les crisis cícliques en l'economia i sobre els efectes que tenen en la qualitat de vida de les persones, el medi ambient i la distribució de la riquesa en els àmbits local i mundial.</p> <p><i>1.1. Identifica i analitza els factors i les variables que influeixen en el creixement econòmic, el desenvolupament i la redistribució de la renda.</i></p> <p><i>1.2. Diferencia els conceptes de creixement i de desenvolupament.</i></p> <p><i>1.3. Reconeix i explica les conseqüències del creixement sobre el repartiment de la riquesa, el medi ambient i la qualitat de vida.</i></p> <p><i>1.4. Analitza de forma pràctica els models de desenvolupament dels països emergents i les oportunitats que tenen els països en vies de desenvolupament per créixer i progressar.</i></p> <p><i>1.5. Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.</i></p>

	<p><i>1.6. Desenvolupa actituds positives en relació amb el medi ambient i valora i considera aquesta variable en la presa de decisions econòmiques.</i></p> <p><i>1.7. Identifica els béns ambientals com un factor de producció escàs, que proporciona inputs i acumula materials de rebuig i residus, la qual cosa suposa valorar els costos associats.</i></p>
<p>Unitat 7. Els indicadors econòmics: la producció</p> <p>7.1 La perspectiva macroeconòmica</p> <p>7.2 La producció: El Producte Interior Brut (PIB)</p>	<p>1. Diferenciar i emprar les principals magnituds macroeconòmiques, analitzar les relacions que hi ha entre elles i valorar els inconvenients i les limitacions que presenten com a indicadors de la qualitat de vida.</p> <p><i>1.1. Valora, interpreta i comprèn les principals magnituds macroeconòmiques com a indicadors de la situació econòmica d'un país.</i></p> <p><i>1.2. Relaciona les principals macromagnituds i les utilitza per establir comparacions amb caràcter global.</i></p> <p><i>1.3. Analitza de forma crítica els indicadors estudiats i en valora l'impacte, els efectes i les limitacions per mesurar la qualitat de vida.</i></p> <p>2. Interpretar dades i indicadors econòmics bàsics i l'evolució que presenten.</p>

	<p><i>2.1. Utilitza i interpreta la informació continguda en taules i gràfics de diferents variables macroeconòmiques i l'evolució que presenten en el temps.</i></p> <p><i>2.2. Valora estudis de referència com a font de dades específiques i comprèn els mètodes d'estudi utilitzats pels economistes.</i></p> <p><i>2.3. Empra variables econòmiques en aplicacions informàtiques, les analitza i interpreta, i presenta les valoracions de caràcter personal que en fa.</i></p>
<p>Unitat 8. Els indicadors econòmics: Ocupació i preus</p> <p>8.1 La política d'ocupació</p> <p>8.2 El nivell mitjà de preus: la inflació</p> <p>8.3 La realitat econòmica d'un país</p>	<p>3. Valorar l'estructura del mercat laboral i la relació que té amb l'educació i la formació, i analitzar de forma especial la desocupació.</p> <p><i>3.1 Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb el mercat de treball.</i></p> <p><i>3.2. Valora la relació entre l'educació i la formació i les probabilitats d'obtenir una ocupació i salaris millors.</i></p> <p><i>3.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i tendències d'ocupació.</i></p> <p>4. Estudiar les diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la inflació i a la desocupació.</p> <p><i>4.1. Analitza les dades de la inflació i la desocupació a Espanya i les</i></p>

	<i>diferents alternatives per lluitar contra aquests dos fenòmens.</i>
Unitat 9. Les forces internes del mercat 9.1 L'economia en el seu conjunt 9.2 El consum i l'estalvi privats 10.3 La inversió empresarial 10.4 La demanda i l'oferta agregades	1 Identificar quines són les forces internes del mercat 1.1 Identifica les forces internes de mercat i reconeix la relació entre DA i PIB 1.2 Explica com s'arriba a l'equilibri de mercat i les característiques d'e l'equilibri macroeconòmic 2 Reconeixer la importància del consum i la inversió 2.1 Reconeix la importància del consum i la inversió empresarial com a components de la demanda agregada. 2.2 Identifica els factors que condicionen el consum i la inversió 2.3 Explica la influència de l'efecte multiplicador de la inversió en la producció.
Unitat 10. Les polítiques macroeconòmiques. La política fiscal 10.1 Les polítiques econòmiques	2. Explicar i il·lustrar amb exemples significatius les finalitats i les funcions de l'Estat en els sistemes d'economia de mercat, identificar els principals instruments que utilitza i valorar els avantatges i els inconvenients del paper de l'Estat en l'activitat econòmica.

<p>10.2 La política fiscal</p> <p>10.3 Els Pressupostos Generals de l'Estat</p>	<p><i>2.1. Comprèn i explica les diferents funcions de l'Estat: fiscals, estabilitzadores, redistributives, reguladores i proveïdores de béns i serveis públics.</i></p> <p><i>2.2. Identifica els principals errors del mercat, les causes que els provoquen, els efectes que tenen per als agents que intervenen en l'economia i les diferents opcions d'actuació de l'Estat.</i></p>
<p>Unitat 11. Els diners i els bancs</p> <p>11.1 Què és el diner?</p> <p>11.2 Els bancs i la creació de diner bancaris</p> <p>11.3 La política monetària</p>	<p>1. Reconèixer el procés de creació dels diners, els canvis de valor que experimenten i la forma en què es mesuren.</p> <p><i>1.1. Analitza i explica el funcionament dels diners i del sistema financer en una economia.</i></p> <p>2. Descriure les diferents teories explicatives sobre les causes de la inflació i els efectes que té sobre els consumidors, les empreses i el conjunt de l'economia.</p> <p><i>2.1. Reconeix les causes de la inflació i valora les repercussions econòmiques i socials que té.</i></p> <p>4. Analitzar els diferents tipus de política monetària.</p> <p><i>4.1. Raona de forma crítica, en contextos reals, sobre les accions de política monetària i l'impacte econòmic i social que tenen.</i></p> <p>5. Identificar el paper del Banc Central Europeu, així com l'estructura</p>

	<p>de la política monetària que aplica.</p> <p><i>5.1. Identifica els objectius i la finalitat del Banc Central Europeu i raona sobre el paper que té i la manera com funciona.</i></p> <p><i>5.2. Descriu els efectes de les variacions dels tipus d'interès en l'economia</i></p>
<p>Unitat 12. El sistema financer espanyol. La borsa</p> <p>12.1 El sistema financer</p> <p>12.2 Els intermediaris financers bancaris</p> <p>12.3 Els intermediaris financers no bancari: la borsa.</p> <p>12.5 Finançament de les empreses</p>	<p>3. Explicar el funcionament del sistema financer i conèixer les característiques dels principals productes i mercats del sistema.</p> <p><i>3.1. Valora el paper del sistema financer com a element canalitzador de l'estalvi a la inversió i identifica els productes i mercats que el componen.</i></p>
<p>Unitat 13. Comerç internacional</p> <p>13. 1 El comerç internacional</p> <p>13. 2 El lliure comerç</p> <p>13. 3 El proteccionisme</p> <p>13. 4 La balança de pagaments</p>	<p>1. Analitzar els fluxos comercials entre dues economies.</p> <p><i>1.1. Identifica els fluxos comercials internacionals.</i></p>

<p>13. 5 El mercat de divises</p> <p>13. 6 Els sistemes monetaris internacionals</p>	
<p>Unitat 14. Integració econòmica: La Unió Europea</p> <p>14.1 Integració econòmica</p> <p>14.2 La Unió Europea</p> <p>14.3 Les polítiques comunes</p>	<p>2. Examinar els processos d'integració econòmica i descriure les passes que s'han produït en el cas de la Unió Europea.</p> <p><i>2.1. Explica i reflexiona sobre el procés de cooperació i integració econòmica produït a la Unió Europea i valora les repercussions i implicacions que ha tingut per a Espanya en un context global.</i></p>
<p>Unitat 15. Relacions econòmiques internacionals</p> <p>15.1 La cooperació internacional</p> <p>15.2 La globalització</p> <p>15.3 Desigualtats i subdesenvolupament</p> <p>15.4 Deteriorament mediambiental</p> <p>15.5 L'emigració</p>	<p>3. Analitzar i valorar les causes i les conseqüències de la globalització econòmica i el paper dels organismes econòmics internacionals en la regulació del fenomen.</p> <p><i>3.1. Expressa les raons que justifiquen l'intercanvi econòmic entre països.</i></p> <p><i>3.2. Descriu les implicacions i els efectes de la globalització econòmica per als països i reflexiona sobre la necessitat d'establir mecanismes per regular-la i coordinar-la.</i></p> <p>1. Reflexionar sobre l'impacte del creixement i les crisis cícliques en</p>

l'economia i sobre els efectes que tenen en la qualitat de vida de les persones, el medi ambient i la distribució de la riquesa en els àmbits local i mundial.

1.1. Identifica i analitza els factors i les variables que influeixen en el creixement econòmic, el desenvolupament i la redistribució de la renda.

1.2. Diferencia els conceptes de creixement i de desenvolupament.

1.3. Reconeix i explica les conseqüències del creixement sobre el repartiment de la riquesa, el medi ambient i la qualitat de vida.

1.4. Analitza de forma pràctica els models de desenvolupament dels països emergents i les oportunitats que tenen els països en vies de desenvolupament per créixer i progressar.

1.5. Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.

1.6. Desenvolupa actituds positives en relació amb el medi ambient i valora i considera aquesta variable en la presa de decisions econòmiques.

1.7. Identifica els béns ambientals com un factor de producció

	<i>escàs, que proporciona inputs i acumula materials de rebuig i residus, la qual cosa suposa valorar els costos associats.</i>
--	---

4. Temporalització

Per dur a terme aquesta programació es disposen de quatre hores lectives setmanals. Els continguts del currículum es distribuïran en les següents unitats didàctiques i seqüenciació:

1ª AVALUACIÓ

UD1, UD2, UD3, UD4, UD5,

2ª AVALUACIÓ

UD6, UD7, UD8, UD9, UD10,

3ª AVALUACIÓ

UD11, UD12, UD13, UD14 i UD15.

Aquesta temporalització és flexible i és susceptible a l'adaptació dels seus continguts i a les necessitats formatives de l'alumnat.

5. Metodologia

Els continguts temàtics s'impartiran a partir d'exposicions teòriques (exposicions per part del professor) que tendran com a referent el llibre de text «Economía» de Anxo Penalonga (Ed.McGraw Hill), i que aniran acompanyades d'activitats que fomentin l'autonomia de l'alumnat, la indagació i la defensa d'opinions pròpies (Comentaris de notícies de premsa, càlcul de casos pràctics, elaboració de quadres-resum, exposicions a càrrec de l'alumnat, debats i posades en comú, etc).

6.Materials i recursos didàctics

El seguiment de l'assignatura es farà a través d'apunts, esquemes i exercicis elaborats pel professorat, així com de notícies i articles d'actualitat que es posaran a disposició dels alumnes a través de fotocòpies o d'entorns virtuals (Moodle, Google Classroom, Edmodo..) . També s'emprarà el llibre "Economia" de Mc Graw Hill, per tal de complementar les explicacions del professor i com a suport per a l'alumnat de cara als exàmens. La lectura i interpretació de textos, gràfiques, quadres de la premsa diària seran uns instruments habituals a l'aula i un hàbit que s'intentarà fomentar.

Per altra banda, els alumnes disposaran de la biblioteca del centre, on podran consultar els llibres d'economia disponibles així com la premsa econòmica i les revistes especialitzades d'economia.

7- Procediments d'avaluació i criteris de qualificació

Per a la superació d'aquesta matèria es valorarà:

- L'**atenció i participació activa** dins classe suposa fins el 10% de la nota final de l'avaluació. Es podran realitzar preguntes orals durant les unitats didàctiques per valorar el grau d'atenció i coneixement de l'alumnat. Aquest apartat és el que ajuda a aquells decimals vagin cap a d'alt o cap a baix a la nota de final de curs. No es faran arrodoniments de notes inferiors a 5.
- Realització de tots els **esquemes, casos pràctics, treballs i activitats** que es proposin al llarg del curs a presentar dins el termini establert podrà

suposar fins el **10%** de la nota final de l'avaluació.

La superació de les diverses **proves objectives** que s'aniran proposant al llarg del curs. A cada avaluació, per norma general, es realitzaran 2 proves objectives i es realitzarà la seva mitjana en funció de la importància de cada prova. Aquestes proves suposaran, com a mínim, el **80%** de la nota final de l'avaluació.

Per aprovar una avaluació serà imprescindible haver obtingut com a mínim una mitjana de 5 punts de les proves objectives realitzades. La nota final de curs es calcularà realitzant la mitjana aritmètica de les notes de les tres avaluacions sempre que aquestes s'hagin aprovat i tenint en compte la progressió de l'alumnat al llarg del curs.

En el cas de que per causa justificada qualche alumne no pugui fer alguna de les proves de l'avaluació es fixarà un dia concret, a final del trimestre, per poder fer les proves no realitzades.

L'expressió i l'ordre a l'hora de contestar serà valorada en totes les proves i treballs que es realitzin. Les proves o treballs copiats es puntuaran amb un zero per a qui copiï i a qui es deixi copiar.

L'alumnat que vulgui pujar nota es podrà presentar a un exàmen global a final de curs.

8. Criteris de recuperació.

En cas de no haver superat alguna o algunes de les avaluacions durant els cursos, l'alumnat es podrà presentar a una prova de recuperació final per tal de superar el curs. Aquesta prova consisteix exclusivament en la realització d'un examen escrit i individual i que basat en continguts de les avaluacions corresponents.

L'alumnat que tengui més de 14 faltes injustificades de la matèria "economia", perdrà el dret a l'avaluació contínua i només tindrà dret a fer un examen global al més de juny.

Qui no superi la convocatòria ordinària, tindrà l'oportunitat de fer un examen global a la convocatòria extraordinària

9. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

S'anirà fent un seguiment després de cada avaluació de la metodologia emprada, així com de les diferents activitats i treballs realitzats en funció dels resultats de l'alumnat. Es desestimaran aquelles activitats que no hagin aconseguit els resultats esperats i s'en plantejaran de noves cara el curs que ve.

10. Activitats complementàries i extraescolars.

Les dates previstes per les activitats complementàries i extraescolars són:

Primer trimestre

Xerrada de la UIB 'L'economia pot canviar el món', a càrrec de la Facultat d'Economia de la UIB.

Segon trimestre

- Xerrada del Centre Balears Europa ' La UE'

Aquestes dates es podran modificar per motius organitzatius de l'entitat o organisme a visitar. Tambè es podrà modificar la temporalització cas que sigui necessari per adaptar-se a les necessitats formatives de l'alumnat

A més al llarg del curs

-Participació a jocs que fomentin l'aprenentatge de l'economia

-Participació a un joc de simulació bursàtil.

-Visita al cinema a veure alguna pel·lícula relacionada amb el món de l'economia.

-Visita a empreses

-Visita a organismes públics

-Assistència a fires

11.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris

Economia s'imparteix a 1er de batxillerat a tres grups: Economia 1, Economia 2 , Economia 3 i Economia 4 amb alumnat mesclat dels quatre grups de batxillerat

Grup	Nombre d'alumnes	Hores setmanals
Economia 1	25	4
Economia 2	27	4

Economia 3	24	4
Economia 4	31	4
TOTAL	104	16

SEGON DE BATXILLERAT

Matèria: ECONOMIA DE L'EMPRESA

1. Justificació.

L'objecte d'estudi de la matèria d'Economia i Organització d'Empreses el constitueix l'empresa com a realitat fonamental de l'estructura soci-econòmica contemporània, analitzant d'una banda l'empresa com a sistema organitzat amb unes funcions i uns objectius establerts; i d'altra banda, les seves relacions amb l'entorn en el que es projecta la seva influència i del que rep contínues exigències d'adaptació.

La problemàtica de l'empresa és molt ampla i no exclusivament econòmica. Com a institució, desenvolupa la seva activitat dins d'un ordre social i jurídic del que participa en les seves normes, valors i relacions de poder. Per altre part, la progressiva complexitat tecnològica en l'empresa es correspon amb importants canvis en la seva organització i en les noves formes de gestió de la informació. La formació professional i cultural del factor humà és cada vegada major i es reflecteix en canvis de valors, actituds i necessitats psicològiques i socials, que es tradueixen en majors comandes de participació i satisfacció en el treball. A més a més, la legislació reflecteix cada vegada més la consciència de que han de ser controlats tant l'ús que s'ha de fer dels recursos naturals escassos com els costos que es generen damunt el medi ambient.

Des d'aquestes consideracions, la matèria que ocupa a més a més de les qüestions estrictament econòmiques que pertanyen al camp d'estudi de l'Economia d'empresa, integra aspectes relacionats amb la Sociologia de les organitzacions, la Tecnologia, el Dret mercantil, el Dret laboral, l'Economia financera i la Comptabilitat, la Teoria de la informació, etc.

2. Objectius específics

1	Identificar la naturalesa, les funcions i les principals característiques dels tipus d'empreses més representatives de les Illes Balears, de l'Estat espanyol i de la resta del món.
2	Analitzar les actuacions que duen a terme les empreses per assolir els seus objectius i les seves interrelacions amb l'entorn. Elaborar judicis o criteris personals sobre els efectes positius i negatius que poden tenir, defensant els seus punts de vista amb autonomia i amb respecte per altres opinions.
3	Valorar la incidència de l'activitat empresarial en la qualitat de vida de les persones, la distribució de la riquesa i l'esgotament dels recursos naturals, prenent consciència de la necessitat de la sostenibilitat de l'activitat productiva i de l'ètica empresarial. Identificar factors de limitació o desigualtat per causa del gènere o per altres causes en l'activitat empresarial i conèixer possibles mesures correctores.
4	Identificar les àrees funcionals de l'empresa, la funció que desenvolupen i les relacions internes, quantificant-ne la dependència externa, per comprendre i analitzar el món productiu que ens envolta i resoldre els problemes que se'n deriven.

5	Interpretar i valorar de manera general les decisions de les empreses en les estratègies de creixement, internacionalització i localització, i considerar el paper de les petites i mitjanes empreses en el context d'una economia globalitzada.
6	Interpretar la gestió dels recursos humans com una oportunitat de generar avantatges competitius de l'empresa a través de la gestió del capital humà, de les relacions i la motivació dins l'empresa i de la resolució de conflictes.
7	Reconèixer la importància de la recerca i la innovació com a motors del canvi tecnològic, la millora competitiva i el progrés econòmic i social en un món globalitzat.
8	Analitzar les polítiques de màrqueting que fan les empreses identificant els destinataris, interpretant les diverses estratègies possibles, valorant l'impacte sobre el comportament dels consumidors i manifestant iniciativa i creativitat en el disseny de propostes pròpies.
9	Obtenir, registrar, seleccionar i interpretar la informació comptable de les empreses, detectar els desequilibris econòmics i financers i proposar mesures correctores, valorant la importància de la seva fiabilitat en relació amb la gestió, les garanties davant persones terceres i la responsabilitat fiscal.
10	Utilitzar els mitjans i les tecnologies de la informació i la comunicació com a eina quotidiana d'obtenció, tractament, selecció i anàlisi d'informació empresarial, verificant-ne la fiabilitat i aplicant-la a la presa de decisions empresarials.

3. Continguts per a Unitats Didàctiques.

Títol i continguts	Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluables.
--------------------	---

<p>Unitat 1. Empresa i empresari</p> <p>1.1 L'activitat econòmica</p> <p>1.2 L'empresa</p> <p>1.3. L'empresari</p> <p>1.4. Elements de l'empresa</p> <p>1.5 Objectius empresarials</p> <p>1.6 Funcionament de l'empresa</p> <p>1.7 Tipus d'empreses segons la seva forma jurídica</p>	<p>1. Descriure i interpretar els diferents elements de l'empresa, les classes d'empreses, les funcions que duen a terme en l'economia i les diferents formes jurídiques que adopten i relacionar cada una de les formes jurídiques amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors i les exigències de capital.</p> <p>2 Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències de capital i les responsabilitats establertes per a cada tipus.</p> <p>3. <i>Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre classificació de les empreses.</i></p> <p>4. Analitza, per a un determinat cas pràctic, els diferents criteris de classificació d'empreses: la naturalesa de l'activitat que desenvolupen, la dimensió que tenen, el nivell tecnològic que assoleixen, el tipus de mercat en el qual operen, la fórmula jurídica que adopten, el caràcter públic o privat que presenten.</p> <p>5. Identificar i analitzar els trets principals de l'entorn en el qual l'empresa desenvolupa l'activitat i explicar, a partir d'aquests trets, les diferents estratègies i decisions adoptades i les possibles implicacions socials i mediambientals de l'activitat.</p> <p>6. Identifica els diferents tipus d'empreses i empresaris que actuen al propi entorn, així com la forma en què es relacionen amb el seu àmbit més proper.</p> <p>7. <i>Analitza la relació entre empresa, societat i medi ambient. Valora els efectes, positius i negatius, de les actuacions de les empreses en els àmbits social i mediambiental.</i></p> <p>8. Analitza l'activitat de les empreses com a element dinamitzador i de progrés i valora</p>
--	--

	el fet que creïn valor per a la societat i per als ciutadans.
Unitat 2. Classes d'empresa 2.1. Legislació mercantil 2.2. Classificació de les empreses 2.3 Societat mercantil	1. Entendre la importància que té l'empresa dins el dret mercantil. Totes les seves obligacions i els seus drets. 2. Saber com afecta el dret fiscal a l'empresa. 3. Saber els tipus d'impostos a què està sotmesa l'empresa pel simple fet de dur a terme la seva activitat. 4. Saber fer una classificació dels impostos i tots els seus elements, i diferenciar-los per a cada tipus d'impost. 5. Resoldre exercicis senzills, en què es plantegi la liquidació dels diversos impostos que afecten les empreses de forma general (IRPF, IS, IAE, IVA).
Unitat 3. Estratègia i desenvolupament empresarial 3.1. L'estratègia empresarial 3.2. L'entorn de l'empresa 3.3. Estratègies de creixement 3.4. Internacionalització. Multinacionals 3.5. Les petites i mitjanes empreses	1. Identificar i analitzar les diferents estratègies de creixement i les decisions preses per les empreses considerant les característiques del marc global en el qual actuen. 2. Descriu i analitza els diferents factors que determinen la localització i la dimensió d'una empresa i valora la transcendència futura per a l'empresa de les decisions preses. 3. Valora el creixement de l'empresa com a estratègia competitiva i relaciona les economies d'escala amb la dimensió òptima de l'empresa. 4. Explica i distingeix les estratègies d'especialització i diversificació.

	<p>5. Analitza les estratègies de creixement intern i extern a partir de supòsits concrets.</p> <p>6.. Examina el paper de les petites i mitjanes empreses al nostre país i valora les seves estratègies i formes d'actuar, així com els avantatges i els inconvenients que presenten.</p> <p>7. Descriu les característiques i les estratègies de desenvolupament de l'empresa multinacional i valora la importància de la responsabilitat social i mediambiental.</p> <p>8.. Estudia i analitza l'impacte de la incorporació de la innovació i de les noves tecnologies en l'estratègia de l'empresa i el relaciona amb la capacitat per competir de forma global.</p> <p>9. Analitzar la situació de les multinacionals i de les petites i mitjanes empreses espanyoles i de les Illes Balears en una economia global.</p>
<p>Unitat 4. Direcció i organització de l'empresa</p> <p>4.1. Procès d'administració: concepte i fases</p> <p>4.2. Funció de planificació</p> <p>4.3. Funció d'organització</p> <p>4.4. Funció de gestió</p> <p>4.5. Funció de control</p>	<p>1. Explicar la planificació, l'organització i la gestió dels recursos d'una empresa i valorar les possibles modificacions que s'han de dur a terme segons l'entorn en el qual desenvolupa l'activitat i els objectius plantejats.</p> <p>2. Reflexiona sobre la divisió tècnica de la feina en un context global d'interdependència econòmica i la valora.</p> <p>3. <i>Descriu l'estructura organitzativa, l'estil de direcció, els canals d'informació i comunicació, el grau de participació en la presa de decisions i l'organització informal de l'empresa.</i></p> <p>4. <i>Identifica la funció de cada una de les àrees d'activitat de l'empresa</i></p>

	<p>—aprovisionament, producció i comercialització, inversió i finançament, recursos humans i administració— i la manera com s'interrelacionen.</p> <p>5. Analitza l'organització de les empreses de l'entorn més proper, n'identifica els avantatges i els inconvenients, hi detecta els problemes que s'han de solucionar i descriu propostes de millora.</p> <p>6. Aplica els seus coneixements a una organització concreta, hi detecta els problemes i proposa millores.</p>
<p>Unitat 5. Gestió dels recursos humans</p> <p>5.1. La gestió dels recursos humans</p> <p>5.2. El reclutament i la selecció de personal</p> <p>5.3. El treball i les relacions laborals</p> <p>5.4. L'organització del treball</p> <p>5.5 La motivació dels recursos humans</p>	<p>1. Reflexiona sobre la divisió tècnica de la feina en un context global d'interdependència econòmica i la valora.</p> <p>2. <i>Describeix l'estructura organitzativa, l'estil de direcció, els canals d'informació i comunicació, el grau de participació en la presa de decisions i l'organització informal de l'empresa.</i></p> <p>3. <i>Identifica la funció de cada una de les àrees d'activitat de l'empresa —aprovisionament, producció i comercialització, inversió i finançament, recursos humans i administració— i la manera com s'interrelacionen.</i></p> <p>4. Analitza l'organització de les empreses de l'entorn més proper, n'identifica els avantatges i els inconvenients, hi detecta els problemes que s'han de solucionar i descriu propostes de millora.</p> <p>5. Aplica els seus coneixements a una organització concreta, hi detecta els problemes</p>

	<p>i proposa millores.</p> <p>6. Valora la importància dels recursos humans en una empresa i analitza diferents maneres de gestionar-los i de relacionar la motivació amb la productivitat.</p>
<p>Unitat 6. Àrea de producció</p> <p>6.1. Producció i procés productiu</p> <p>6.2. La tecnologia i la innovació tecnològica (R+D+i)</p> <p>6.3. La funció de producció. Productivitat i eficiència</p> <p>6.4. Els costos de l'empresa</p> <p>6.5. Llindar de rendabilitat o punt mort</p> <p>6.6. La qualitat en l'empresa</p> <p>6.7. L'empresa i la protecció del medi ambient</p>	<p>1. Realitza càlculs de la productivitat de diferents factors, interpretant els resultats obtinguts i coneix mitjans i alternatives de millora de la productivitat en una empresa.</p> <p>2. Analitza i valora la relació existent entre la productivitat i els salaris dels treballadors.</p> <p>3. Reflexiona sobre la importància, per la societat i per l'empresa, de la investigació i la innovació tecnològica en relació amb la competitivitat i el creixement.</p> <p>4. Diferencia els ingressos i costos generals d'una empresa i identifica el seu benefici o pèrdua generat al llarg de l'exercici econòmic, aplicant raonaments matemàtics per la interpretació de resultats.</p> <p>5. Maneja i calcula els diferents tipus de costos, ingressos i beneficis d'una empresa i els representa gràficament.</p> <p>6. Reconeix el llindar de vendes necessari per la supervivència de l'empresa.</p> <p>7. Analitza els mètodes d'anàlisi cost-benefici i anàlisi cost-eficàcia com mitjans de mesurament i avaluació, d'ajuda per la presa de decisions.</p>
<p>Unitat 7. Àrea de provaiment</p>	<p>1. Valora la relació entre el control d'inventaris i la productivitat i eficiència en una empresa.</p>

<p>7.1. La funció de provaiment</p> <p>7.2. La gestió d'inventaris</p> <p>7.3. Valoració de les existències</p>	<p>2. Identifica els costos que genera el magatzem i resol casos pràctics sobre el cicle d'inventari.</p> <p>3. Valora les existències en magatzem mitjançant diferents mètodes.</p>
<p>Unitat 8. Àrea comercial. El màrqueting</p> <p>8.1. El departament comercial</p> <p>8.2. El mercat</p> <p>8.3. Estudi de mercat</p> <p>8.4. La segmentació de mercats</p> <p>8.5. El màrqueting</p> <p>8.6. Els elements del màrqueting</p> <p>8.7. Posicionament de producte</p> <p>8.8. El pla de màrqueting</p> <p>8.9. Aplicació al màrqueting de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC)</p>	<p>1. Analitzar les característiques del mercat i explicar, d'acord amb aquestes característiques, les polítiques de màrqueting aplicades per una empresa davant diferents situacions i objectius.</p> <p>2. Caracteritza un mercat segons diferents variables, com per exemple el nombre de competidors i el producte venut.</p> <p>3. Identifica, i adapta a cada cas concret, les diferents estratègies i enfocaments de màrqueting.</p> <p>4. Interpreta i valora estratègies de màrqueting i incorpora a la valoració consideracions de caràcter ètic, social i ambiental.</p> <p>5. Comprèn i explica les diferents fases i etapes de la recerca de mercats.</p> <p>6. Aplica criteris i estratègies de segmentació de mercats a diferents casos pràctics.</p> <p>7. Analitza i valora les oportunitats d'innovació i transformació amb el desenvolupament de la tecnologia més actual aplicada al màrqueting.</p>

<p>Unitat 9. Els estats financers de l'empresa i fiscalitat empresarial</p> <p>9.1. El tractament comptable de la informació</p> <p>9.2 El patrimoni de l'empresa</p> <p>9.2. El Pla General de Comptabilitat</p> <p>9.3. El balanç de situació</p> <p>9.4. El compte de pèrdues i guanys</p> <p>9.5. La memòria i altres estats financers</p> <p>9.6 La fiscalitat empresarial</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Classificar béns, drets i obligacions en el balanç de l'empresa. 2. Distingir entre elements patrimonials d'actiu i de passiu. 3. Confeccionar el balanç de situació d'una empresa. 4. Identificar els components dels ingressos i de les despeses. 5. Confeccionar el compte de pèrdues i guanys d'una empresa.
<p>Unitat 10. L'anàlisi dels estats financers de l'empresa</p> <p>10.1. Introducció a l'anàlisi d'estats comptables</p> <p>10.2. Anàlisi patrimonial: estructura i equilibri patrimonial</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Entendre la utilitat de l'anàlisi dels estats financers. 2. Aplicar les tècniques matemàtiques necessàries per realitzar una anàlisi patrimonial. 3. Calcular el fons de maniobra del balanç d'una empresa. 4. Interpretar el significat del fons de maniobra, sigui positiu o negatiu. 5. Conèixer les situacions patrimonials en les quals es pot trobar una empresa.

<p>10.3. Anàlisi financera: ràtios financeres</p> <p>10.4 Anàlisi econòmica</p>	<p>6 Identificació de les fonts de finançament de l'empresa.</p> <p>7. Càlcul de les ràtios financeres en referència a la solvència i a la liquiditat.</p> <p>8. Anàlisi i comparació dels resultats de les ràtios per a diferents períodes o per a diferents empreses.</p> <p>9. Càlcul del flux de caixa de l'empresa per a un període determinat.</p>
<p>Unitat 11. Àrea de finançament i inversió</p> <p>12.1. Fonts de finançament de l'empresa</p> <p>12.2. Cost d'una font de finançament</p> <p>12.3. Selecció de la font de finançament</p> <p>12.4. La inversió</p> <p>12.5. Característiques d'una inversió</p> <p>12.6. Mètodes de selecció i valoració d'inversions</p> <p>12.7. Les inversions i el risc</p> <p>12.8. Els cicles de l'empresa</p>	<p>1. Valorar diferents projectes d'inversió i justificar raonadament la selecció de l'alternativa més avantatjosa, i diferenciar les possibles fonts de finançament en un determinat supòsit i raonar l'elecció més adequada.</p> <p>2. Coneix i enumera els mètodes estàtics (termini de recuperació) i dinàmics (criteri del valor actual net i criteri de la taxa interna de rendibilitat) per seleccionar i valorar inversions.</p> <p>3. Explica les possibilitats de finançament de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada possibilitat i les implicacions que tenen en la marxa de l'empresa.</p> <p>4. Analitza, en un supòsit concret de finançament extern, les diferents opcions possibles, els costos que tenen i les variants d'amortització.</p> <p>5. Analitza i avalua, a partir d'una necessitat concreta, les diferents possibilitats que tenen les empreses de recórrer al mercat financer.</p>

12.9. Període mitjà de maduració	<p>6. Valora les fonts de finançament de l'empresa, tant externes com internes.</p> <p>7. Analitza i descriu les opcions financeres que s'adapten millor a un cas concret de necessitat financera.</p> <p>8. Aplica els coneixements tecnològics a l'anàlisi i a la resolució de supòsits</p>
----------------------------------	---

4. Temporització.

Per dur a terme aquesta programació es disposen de quatre hores lectives setmanals. Els continguts del currículum es distribuïran en els següents blocs didàctics i seqüenciació:

1ª AVALUACIÓ

UD1: Empresa i empresari.

UD2: Classes de empreses.

UD3: Estratègia i desenvolupament empresarial.

UD4: Direcció i organització de l'empresa.

2ª AVALUACIÓ

UD5: Gestió dels recursos humans.

UD6: Àrea de producció.

UD7: Àrea de proveïment.

UD8: Àrea comercial. El màrqueting

3ª AVALUACIÓ

UD9: Els estats financers de l'empresa i la fiscalitat empresarial.

UD10: L'anàlisi dels estats financers de l'empresa.

UD11: Àrea de finançament i d'inversió.

5. Metodologia

El desenvolupament de les classes es basaran en les explicacions i apunts del professor junt amb la participació activa de l'alumnat perquè pugui expressar els seus punts de vista i els seus dubtes. Per ajudar a assolir els objectius proposats en aquesta matèria es realitzaran diferents activitats que s'aniran proposant al llarg del curs, i que a títol d'exemple podríem senyalar:

- Comentari i debat de diferents articles de la premsa relacionats amb la temàtica empresarial.

- Visualització de vídeos explicatius i assistència a conferències relacionats amb els temes tractats. També és possible visitar alguna empresa per conèixer el seu funcionament.
- Realització de diferents exercicis i casos pràctics.
- Promoure debats on diferents grups d'alumnes puguin exposar els seus punts de vista, etc.
- Participació a la Olimpíada d'Economia organitzada per la UIB

S'afavorirà la motivació de l'alumnat oferint-li un ambient de treball grat i estimulant.

6. Material i recursos didàctics.

El seguiment de l'assignatura es farà a través d'apunts, esquemes i exercicis elaborats per les professores, així com de notícies i articles d'actualitat que es posaran a disposició dels alumnes a través de fotocòpies o de l'entorn edmodo. També s'emprarà el llibre "Economia de l'empresa" de Mc Graw Hill, per tal de complementar les explicacions del professor i com a suport per a l'alumnat de cara a l'examen de selectivitat. Es lliuraran també als alumnes lectures de texts breus acompanyats d'una sèrie de qüestions per esbrinar el nivell de comprensió. La lectura i interpretació de texts, gràfiques, quadres de la premsa diària seran uns instruments habituals a l'aula i un hàbit que s'intentarà fomentar.

Per altra banda, els alumnes disposaran de la biblioteca del centre, on podran consultar els llibres d'economia disponibles així com la premsa econòmica i les revistes especialitzades d'economia.

7. Procediments d'avaluació i criteris de qualificació.

Per a la superació d'aquesta matèria es valorarà:

- L'atenció i participació activa dins classe. Aquest apartat és el que ajuda a aquells decimals vagin cap a d'alt o cap a baix a la nota de final de curs.

No es faran arrodoniments de notes inferiors a 5.

- Es podran realitzar preguntes orals durant les unitats didàctiques per valorar el grau d'atenció i coneixement de l'alumnat.
- Realització de tots els esquemes, casos pràctics, treballs i activitats que es proposin al llarg del curs que es presentin dins el termini establert.

Aquests tres primers apartats es valoraran globalment i podran suposar fins el **10%** de la nota final de l'avaluació.

La superació de les diverses proves objectives que s'aniran proposant al llarg del curs. A cada avaluació, per norma general, es realitzaran 2 proves objectives i es realitzarà la seva mitjana en funció de la importància de cada prova. Aquestes proves suposaran, com a mínim, el **90%** de la nota final de l'avaluació.

Per aprovar una avaluació serà imprescindible haver obtingut com a mínim una mitjana de 5 punts de les proves objectives realitzades. La nota final de curs es calcularà realitzant la mitjana aritmètica de les notes de les tres avaluacions sempre que aquestes s'hagin aprovat i tenint en compte la progressió de l'alumnat al llarg del curs.

A les proves escrites i treballs que es realitzin es tindrà en compte la claredat de conceptes i concreció, l'ordenació dels conceptes, la exposició sintètica i les conclusions. Les proves o treballs copiats es puntuaran amb un zero per a qui copii i a qui es deixi copiar.

8. Criteris de recuperació.

En cas de no haver superat alguna o algunes de les avaluacions durant els curss, l'alumnat optarà a una prova de recuperació final per tal de superar el curs. Aquesta prova consistirà exclusivament en la realització d'un examen escrit i individual i que estarà basada amb continguts de tot el curs, excepte per aquells alumnes que només tinguin pendent **una avaluació que podran recuperar els continguts d'aquella avaluació.**

L'alumnat que tingui més de 14 faltes injustificades de la matèria, perdrà el dret a l'avaluació contínua i només tindrà dret a fer un examen global a final de curs.

Qui no aprovi a la convocatòria ordinària es podrà presentar a la convocatòria extraordinària

L'alumnat que vulgui pujar nota es podrà presentar a un exàmen global a final de curs.

9. Avaluació del procés ensenyament-aprenentatge.

S'anirà fent un seguiment després de cada avaluació de la metodologia emprada, així com de les diferents exercicis i treballs realitzats en funció dels resultats de l'alumnat. Es desestimaran aquelles activitat que no hagin aconseguit els resultats esperats i s'en plantejaran de noves cara el curs que ve.

10. Activitats complementàries i extraescolars.

Les dates previstes per les activitats complementàries i extraescolars són:

Primer trimestre

Xerrada de la UIB 'L'economia pot canviar el món', a càrrec de la Facultat d'Economia de la UIB.

Segon trimestre

Xerrades diferents professionals

Tercer trimestre

Olimpíada d'Economia

Aquestes dates es podran modificar per motius organitzatius de la entitat o organisme a visitar. També es podrà modificar la temporalització cas que sigui necessari per adaptar-se a les necessitats formatives de l'alumnat

A més al llarg de tot el curs:

- Participació a jocs que fomentin l'aprenentatge de l'assignatura

PROGRAMACIÓ DE BATXILLERAT

Matèria: FONAMENTS D'ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ D'EMPRESES

1. Justificació

La finalitat d'aquesta matèria és que l'alumne adquireixi una visió general dels aspectes pràctics del procés de creació i administració d'una empresa, a fi que pugui comprendre el funcionament de les organitzacions empresarials, en concret de les que afecten les Illes Balears, i veure com es relacionen amb l'entorn i que sigui conscient de la importància de l'ètica empresarial i de la responsabilitat social que comporta.

2. Objectius específics

1	Obtenir una visió teórico pràctica del funcionament, les finalitats i les funcions d'una l'empresa.
---	---

2	Conèixer el procés de creació d'una empresa, així com les diferents formes jurídiques que pot adoptar.
3	Identificar les diferents àrees (d'aprovisionament, comercial i de màrqueting, de recursos humans i financera) que formen l'organització de l'empresa i els processos que duen a terme.
4	Aprendre a registrar comptablement les operacions bàsiques de l'empresa i conèixer les obligacions comptables.
5	Comprendre la importància que tenen les noves tecnologies en els processos de comunicació i informació de l'empresa i aprendre a utilitzar diferents eines informàtiques i/o audiovisuals, tant per cercar informació com per comunicar-la.
6	Analitzar l'entorn balear, en concret les característiques de les empreses que operen a les Illes Balears.
7	Desenvolupar l'esperit emprenedor en els alumnes i fer que presentin una actitud proactiva. Incentivar la seva capacitat d'innovar i la seva creativitat perquè siguin capaços d'espavilar-se en un entorn canviant.
8	Dur a terme anàlisis i reflexions sobre diferents situacions per facilitar el procés de reflexió dels alumnes en les seves decisions futures.
9	Impulsar la feina en equip i fomentar el diàleg i la comunicació.
10	Complementar la matèria d'economia d'empresa del segon curs del batxillerat, ja que els seus continguts adquireixen, en aquesta assignatura, un sentit més funcional i pràctic.

3. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Segon de Batxillerat

Títol i continguts	Criteris d'avaluació
--------------------	----------------------

<p>Unitat 1. Innovació Empresarial. La idea de negoci: el Projecte</p> <ul style="list-style-type: none"> o La innovació: aplicació a l'empresa. o Factors de risc en la innovació empresarial. o Novetats tecnològiques: Internet i la internacionalització de l'empresa. o Els sectors de la producció. o Anàlisi del mercat: entorn, clients potencials i competència. o La figura de l'emprenedor. La iniciativa empresarial. o La idea de negoci i l'anàlisi de la viabilitat. o La planificació de la feina. o La feina en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Relacionar els factors de la innovació empresarial amb l'activitat de creació d'empreses. ● Identifica els diferents aspectes de la innovació empresarial i explica la rellevància que tenen en el desenvolupament econòmic i la creació d'ocupació. ● Reconeix diverses experiències d'innovació empresarial i analitza els elements de risc que suposen. ● Valora la importància de la tecnologia i d'Internet com a factors clau d'innovació i relaciona la innovació amb la internacionalització de l'empresa. ● Analitzar la informació econòmica del sector d'activitat empresarial en el qual se situarà l'empresa. ● Analitza el sector empresarial en què es desenvolupa la idea de negoci. ● Duu a terme una anàlisi del mercat i de la competència per a la idea de negoci seleccionada. ● Seleccionar una idea de negoci i valorar i argumentar de forma tècnica l'elecció. ● Explica les diferents perspectives de la figura de l'emprenedor des del punt de vista empresarial. ● Avalua les repercussions que suposa triar una idea de negoci. ● Analitza els avantatges i els inconvenients de diferents propostes d'idees de negoci que es poden dur a terme. ● Exposa els propis punts de vista, manté una actitud proactiva i desenvolupa la iniciativa emprenedora. ● Fa feina en equip i manté una comunicació fluida amb els companys a fi de desenvolupar el projecte d'empresa.
---	--

<p>Unitat 2. L'organització interna de l'empresa: la forma jurídica</p> <ul style="list-style-type: none"> o Concepte d'empresa i objectius i funcions que té. o Responsabilitat social de l'empresa. o Classes d'empreses des de tots els punts de vista. o Avantatges i inconvenients de cada forma jurídica. o L'organització interna de l'empresa: organigrama i llocs de feina. o Recursos inicials necessaris per al funcionament de l'empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Analitzar l'organització interna, la forma jurídica, la localització i els recursos necessaris de l'empresa i valorar les alternatives disponibles i els objectius marcats amb el projecte. ● Reconeix els diferents objectius i finalitats de l'empresa i els relaciona amb la forma com està organitzada. ● Reflexiona sobre el paper de la responsabilitat social corporativa i valora l'existència d'una ètica dels negocis ● Proporciona arguments que justifiquen l'elecció de la forma jurídica i de la localització de l'empresa. ● Comprèn la informació que proporciona l'organigrama d'una empresa i la importància de la descripció de les tasques i les funcions de cada lloc de feina. ● Elabora una previsió dels recursos necessaris.
<p>Unitat 3. Documentació i tràmits per posar en marxa l'empresa</p> <ul style="list-style-type: none"> o Tràmits per crear i posar en marxa l'empresa: tipus, llocs i terminis. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Analitzar els tràmits legals i les actuacions necessàries per crear l'empresa. ● Identifica els diferents tràmits legals necessaris per posar en marxa un negoci i reconeix els organismes davant els quals s'han de dur a terme aquests tràmits. ● Gestionar la documentació necessària per posar en marxa una empresa. ● Comprèn i sap dur a terme els tràmits fiscals, laborals i de la Seguretat Social i altres tràmits per posar en marxa una empresa. ● Valora la importància de complir els terminis legals per dur a terme els tràmits i crear el negoci.

<p>Unitat 4. El pla d'aprovisionament</p> <ul style="list-style-type: none"> o Objectius de la funció d'aprovisionament de l'empresa. o Els proveïdors: procés de recerca, avaluació i selecció. o Tècniques de negociació i comunicació. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Establir els objectius i les necessitats d'aprovisionament. ● Dissenya una planificació de les necessitats d'aprovisionament de l'empresa. ● Dur a terme processos de selecció de proveïdors analitzant-ne les condicions tècniques. ● Identifica els diferents tipus de documents utilitzats per intercanviar informació amb proveïdors. ● Utilitza diferents fonts, en línia o no, per cercar proveïdors. ● Relaciona i compara les diferents ofertes de proveïdors utilitzant diferents criteris de selecció i explica els avantatges i inconvenients de cada una. ● Planificar la gestió de les relacions amb els proveïdors aplicant tècniques de negociació i comunicació. ● Coneix tècniques de negociació i comunicació. ● Reconeix les diferents etapes en un procés de negociació de condicions d'aprovisionament.
<p>Unitat 5. Gestió comercial i de màrqueting a l'empresa</p> <ul style="list-style-type: none"> o Procés de l'activitat comercial de l'empresa. o Perfil de clients. o Tècniques d'atenció al client. o Previsió de vendes. o El pla de màrqueting: o Productes i serveis de l'empresa. Gamma, línia, marca, diferenciació del producte. o Política de preus. Factors que influeixen en el preu 	<ul style="list-style-type: none"> ● Desenvolupar la comercialització i el màrqueting dels productes o serveis de l'empresa. ● Analitza el procés de comercialització dels productes o serveis de l'empresa. ● Explica les característiques dels clients potencials de l'empresa i identifica el comportament dels competidors d'aquesta empresa. ● Aplica processos de comunicació i habilitats socials en situacions d'atenció al client i en operacions comercials. ● Fa una previsió de vendes a curt i a mitjà termini emprant un full de càlcul. ● Fixar els preus de comercialització dels productes o serveis i

<p>i estratègies per determinar-lo.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Polítiques de promoció i comunicació. o Canals de distribució. 	<p>comparar-los amb els de la competència.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Reflexiona sobre les diferents estratègies de preus que s'han de seguir tenint en compte les característiques del producte o servei i argumenta sobre l'establiment del preu de venda. ● Analitzar les polítiques de màrqueting aplicades a la gestió comercial. ● Elabora un pla de mitjans en què descriu les accions de promoció i publicitat per atreure els clients potencials, amb especial referència a les accions per a dispositius mòbils i Internet. ● Valora i explica els diferents canals de distribució i venda que pot emprar l'empresa.
<p>Unitat 6. Gestió dels recursos humans</p> <ul style="list-style-type: none"> o Objectius i funcions de l'àrea de recursos humans. o Procés de selecció del personal. o El contracte de feina. Tipus. o Obligacions laborals de l'empresa. o Les nòmines. o Liquidació d'assegurances socials i IRPF. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Planificar la gestió dels recursos humans. ● Avalua les necessitats de l'empresa i analitza i descriu els llocs de feina. ● Identifica les fonts de reclutament i les diferents fases del procés de selecció de personal. ● Gestionar la documentació que genera el procés de selecció de personal i de contractació i aplicar-hi les normes vigents. ● Analitza les formalitats i les diferents modalitats de documents de contractació i les aplica a l'empresa. ● Identifica les subvencions i els incentius per a la contractació. ● Reconeix les obligacions administratives de l'empresari davant la Seguretat Social. ● Analitza els documents que provenen del procés de retribució del personal i les obligacions de pagaments.
<p>Unitat 7. Gestió de la comptabilitat a l'empresa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Comptabilitzar els fets comptables derivats de les operacions de l'empresa complint amb els criteris establerts en el Pla General de

<ul style="list-style-type: none"> o El patrimoni: elements i masses patrimonials. o La metodologia comptable. o Els llibres comptables. o El Pla General de Comptabilitat. o Registre dels fets comptables. o El cicle comptable. o Les amortitzacions. o Procés de regularització i tancament de l'exercici. o Els comptes anuals. o Obligacions comptables i fiscals. o Registre comptable amb aplicacions informàtiques. 	<p>Comptabilitat (PGC).</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Maneja els elements patrimonials de l'empresa, valora la metodologia comptable i explica el paper dels llibres comptables. ● Analitza i representa els principals fets comptables de l'empresa. ● Comprèn el concepte d'amortització i en maneja el registre comptable. ● Analitza les despeses i els ingressos i els assigna a l'exercici econòmic a què corresponen, amb independència de les dates de pagament o cobrament. ● Comprèn el desenvolupament del cicle comptable, analitza el procés comptable de tancament d'exercici i determina el resultat econòmic obtingut per l'empresa. ● Analitza les obligacions comptables i fiscals i la documentació corresponent a la declaració-liquidació dels impostos. ● Empra, a nivell bàsic, una aplicació informàtica de comptabilitat amb la qual duu a terme totes les operacions necessàries i presenta el procés comptable corresponent a un cicle econòmic.
<p>Unitat 8. Inversió i finançament de l'empresa. Viabilitat de l'empresa.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Viabilitat economicofinancera de l'empresa: <ul style="list-style-type: none"> - La inversió. - El finançament. o Viabilitat comercial. o Viabilitat mediambiental. o Anàlisi d'inversions. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Determinar la inversió necessària i les necessitats financeres per a l'empresa i identificar les alternatives de finançament possibles. ● Elabora un pla d'inversions de l'empresa que inclou l'actiu no corrent i el corrent. ● Analitza i selecciona les fonts de finançament de l'empresa. ● Reconeix les necessitats de finançament de l'empresa. ● Analitzar i comprovar la viabilitat de l'empresa d'acord amb diferents tipus d'anàlisi. ● Determina i explica la viabilitat de l'empresa, tant pel que fa a

<ul style="list-style-type: none"> o Gestió de tresoreria: previsió de tresoreria i propostes de resolució de problemes. o Els intermediaris financers. 	<p>l'aspecte econòmic i al financer com al comercial i al mediambiental.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Aplica mètodes de selecció d'inversions i analitza les inversions necessàries per posar en marxa l'empresa. ● Elabora estats de previsió de tresoreria i explica diferents alternatives per resoldre problemes puntuals de tresoreria. ● Valorar i comprovar l'accés a les fonts de finançament per posar en marxa el negoci. ● Valora les fonts de finançament, el cost del finançament i els ajuts financers i les subvencions. ● Comprèn el paper que exerceixen els intermediaris financers en l'activitat quotidiana de les empreses i en la societat actual. ● Valora la importància, en el món empresarial, de complir dins termini els compromisos de pagament adquirits.
<p>Unitat 9. Exposició pública del desenvolupament de la idea de negoci</p> <ul style="list-style-type: none"> o Tècniques de comunicació oral. o Eines informàtiques com a suport a la comunicació oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Exposar i comunicar públicament el projecte d'empresa. ● Empra habilitats comunicatives i tècniques per atreure l'atenció durant l'exposició pública del projecte d'empresa. ● Usar eines informàtiques com a suport a la comunicació i a la presentació del projecte. ● Empra eines informàtiques i audiovisuals atractives que ajuden a difondre el projecte de forma efectiva.

4. Temporalització

Per dur a terme aquesta programació es disposen de quatre hores lectives setmanals. Els continguts del currículum es distribuïran en les

següents unitats didàctiques i seqüenciació:

1ª AVALUACIÓ

UD1: Innovació Empresarial. La idea de negoci: el Projecte

UD2: L'organització interna de l'empresa: la forma jurídica

UD3: Documentació i tràmits per posar en marxa l'empresa

2ª AVALUACIÓ

UD4: El pla d'aprovisionament

UD5: Gestió comercial i de màrqueting a l'empresa

UD6: Gestió dels recursos humans

3ª AVALUACIÓ

UD7: Gestió de la comptabilitat a l'empresa

UD8: Inversió i finançament de l'empresa. Viabilitat de l'empresa.

UD9: Exposició pública del desenvolupament de la idea de negoci

Aquesta temporalització és flexible i és susceptible a l'adaptació dels seus continguts i temporalitat a les necessitats formatives de l'alumnat.

5. Metodologia

L'alumne ha d'ésser protagonista de totes les activitats que es realitzen dins i fora de l'aula, per tal de poder aplicar els conceptes immediatament després de la seva explicació per assegurar una correcta assimilació per a descobrir aplicacions de continguts en contextos més amples.

Les classes seran actives i participatives, on el professor introduirà el tema corresponent, fent referència a quin tema del llibre de suport poden trobar-lo, i una vegada introduït el tema es promourà el debat dins l'aula, estimulant als alumnes a que expressin la seva opinió al respecte.

Totes les unitats didàctiques aniran recolzades per exercicis pràctics que es faran tan a dins l'aula com a casa, amb posterior correcció dins classe, treball que serà avaluat i servirà per complementar la nota amb els exercicis escrits i els treballs que s'encomanin sobre algun tema econòmic d'interès comú.

Es farà especial esment en el comentari de textos publicats en revistes o periòdics d'índole econòmica, sobretot d'aquells temes d'actualitat que sorgeixin al llarg del curs.

També es treballarà al llarg del curs en l'elaboració d'un Pla d'Empresa que tindrà com a funció la presentació d'un producte final que sigui el resultat de l'aplicació pràctica dels conceptes assimilats a classe.

6. Materials i recursos didàctics

Del professor

- Articles
- Pla General de Comptabilitat.
- Codi de comerç.
- Textos

- Vídeo
- Fotocopiadora.
- Pissarra.

De l'alumne

Biblioteca.

- Fotocòpies d'articles d'actualitat econòmica.

7. Procediment d'avaluació del i criteris de qualificació

La nota final de curs vindrà donada per la nota del 3r trimestre fruit del treball sobre l'empresa i la feina feta al llarg del curs.

Criteris de qualificació que s'aplicaran

A l'hora de donar una nota de l'avaluació se seguirà el següent procediment:

- * Resolució d'exercicis
- * Presentacions
- * Comentaris de premsa
- * Puntualitat a la presentació de les tasques
- * També la participació, **assistència** i motivació de l'alumnat.

Es farà una valoració global dels aspectes abans esmentats i podran suposar fins el 20% de la nota.

Es realitzaran almanco dos **proves objectives** al trimestre, la nota mitjana d'aquestes suposen un **20%** de la nota.

Al llarg del curs es farà un projecte d'empresa que ponderarà un 60% de la nota de cada trimestre.

L'expressió i l'ordre a l'hora de contestar serà valorada en totes les proves i treballs que es realitzin. Les proves o treballs copiats es puntuaran amb un zero per a qui copiï i a qui es deixi copiar.

8. Criteris de recuperació

La nota de final de curs resulta de la nota mitjana de les tres avaluacions, per aprovar la convocatòria ordinària, aquesta nota ha de ser superior o igual a 5.

L'alumnat que no aprovi la convocatòria ordinària es podrà presentar a la convocatòria extraordinària.

A la convocatòria extraordinària es presentarà el treball (60% de la nota) i les activitats fetes a classe (20% de la nota) , a més es realitzarà una prova objectiva (20 % de la nota).

9. Avaluació del procés ensenyament-aprenentatge.

S'anirà fent un seguiment després de cada avaluació de la metodologia emprada, així com de les diferents exercicis i treballs realitzats en funció dels resultats de l'alumnat. Es desestimaran aquelles activitat que no hagin aconseguit els resultats esperats i se'n plantejaran de noves cara el curs que ve.

10. Activitats complementàries i extraescolars.

Les dates previstes per les activitats complementàries i extraescolars són:

Segon trimestre

Xerrades diferents professionals

Aquestes dates es podran modificar per motius organitzatius de la entitat o organisme a visitar. També es podrà modificar la temporalització cas que sigui necessari per adaptar-se a les necessitats formatives de l'alumnat

A més al llarg de tot el curs:

- Participació a jocs que fomentin l'aprenentatge de l'assignatura
- Participació al concurs Joves Emprenedors

11.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris

Aquesta assignatura s'imparteix 4 hores setmanals a un a vint alumnes mesclats dels grups A,C i D de segon de batxillerat.

Estratègies d'animació a la lectura i desenvolupament de l'expressió oral i escrita

A les diferents matèries del departament es fomentarà la lectura d'articles, textos i còmics econòmics.

Aquest curs s'iniciarà la compra de llibres d'economia per fomentar-ne la lectura i es valorarà a l'apartat d'actitud.

També es realitzaran exposicions orals d'activitats i treballs. A diferents unitats didàctiques es realitzaran debats per fomentar l'expressió oral.

Aprenentatge Servei

El subdepartament d'economia participarà al Projecte de Centre APS, a la matèria de Fonaments d'Administració i Gestió es cada grup realitzarà un projecte d'empresa que ha de tenir entre els seus objectius la millora de la societat o l'entorn més proper.